

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy.pdf\Le_Guinova_Ursula-Dracinka.PDB

PDB Name: Le Guin-Dračinka
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 9.10.2003
Modification Date: 9.10.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

URSULA K. LE GUINOVÁ

Zeměmoří

ČARODĚJ ZEMĚMOŘÍ (1968) [česky AF 157 1992]
HROBKY ATUÁNU (1971) [česky AF 167 1994]
NEJVZDÁLENĚJŠÍ POBŘEŽÍ (1972) [česky AF 167 1995]
TEHANU - POSLEDNÍ KNIHA ZEMĚMOŘÍ (1990) [česky
AF 167 1997]

Ostrovní svět Zeměmoří obývají lidé a draci. Draci jsou vychytralí a nebezpeční tvorové, jejichž mateřštinou je jazyk tvoření. Jisté události a pověsti (v Tehanu) naznačují, že kdysi dávno draci a lidé patřili k jednomu rodu, ale již dlouho žijí odděleně a panuje mezi nimi nepřátelství. Magie je v lidské společnosti talent, s nímž se někteří rodí, ale v němž je třeba se zdokonalovat, jako by to byla věda. K

čarování je třeba naučit se alespoň několik slov z jazyka tvoření, v němž jsou věci nazývány svými pravými jmény. Tím, že čarodějnice nebo čaroděj zjistí pravé jméno, získá nad danou věcí nebo osobou moc. Moc se dá samozřejmě použít jak k dobrým, tak ke špatným účelům.

Čaroděj Zeměmoří začíná na ostrově Gont. Ged, mladý pasáček koz obdařený velkým talentem pro magii, odchází do Školy čarodějů na ostrově Roke. Tam při pokusu dokázat svou převahu jinému chlapci vyvolává z říše mrtvých do světa živých stínovou bytost. Tento stín ho pronásleduje z jednoho ostrova na druhý, neustále ho žene do náruče nebezpečí a zla. Nakonec se mu Ged na radu svého starého učitele Ogiona staví na odpor a začíná pronásledovat on jeho. Zoufalá pout' ho zavádí mimo svět, za hranici smrti. Tam se Ged a jeho stín postaví proti sobě a zjistí, že ve skutečnosti jsou jeden; a tak je Ged uzdraven a stává se celým člověkem.

Hrobky Atuánu se odehrávají na jednom ze čtyř ostrovů Kargů, kteří se jazykem a zvyky liší od obyvatel Archipelů. Dívku jménem Tenar odvedou od rodičů, přejmenují ji na Arhu, "Pozřenou", a udělají z ní velekněžku Hrobek, prastaré pouštní svatyně na Atuánu, kam směřují vstoupit pouze ženy a eunuši. Když je těsně před završením své přípravy, náhodou nachází v podzemním Labyrintu, srdci posvátného místa, cizince, muže. Tímto mužem je Ged, nyní již mocný mág, který pátrá po chybějící polovině prstenu Erretha-Akbe, do něhož je vyryta zlomená Runa míru. Povinností mladé kněžky je zabít ho. Z rozhovorů s vězněm však začíná chápat, že ona sama je vězněm Hrobek, spoutaná nesmyslným a krutým rituálem. Ged jí vrací její pravé jméno, Tenar. Tak jako on dal svobodu jí, osvobozuje ona jeho; vyvádí ho z Labyrintu a společně pak prchají se znovuspojeným Prstenem míru. Tenar je v Havnoru, městě zeměmořských králů, slavně uvítána, ale Ged ji odváží na Gont ke svému starému učiteli Ogionovi, aby u něho žila a učila se.

V Nejvzdálenějším pobřeží se Ged, nyní arcimág z Roke a nejmocnější muž v celém Archipelů, spolu s mladým Arrenem, princem Enladu, vydává pátrat, proč to vypadá, jako by magie ztrácela sílu. Po neobyčejných dobrodružstvích daleko na jihu se dostávají na dračí ostrovy; a na Selidoru, nejzápadnějším z nich, je pátrání zavádí do říše smrti, do suché země tmy. Tam nacházejí čaroděje Coba, který v touze získat pro sebe nesmrtelnost porušil zeď mezi životem a smrtí. Ged zbavuje Coba moci a uzavírá ránu ve světě, ale stojí ho to všechny síly. Arren, jenž má zdědit trůn Zeměmoří, pět století prázdný, jej odvede zpátky do života. Drak Kalessin je pak oba odnáší na Roke, kde Ged vzdává Arrenovi poctu coby králi; potom ho Kalessin odnáší domů na ostrov Gont.

Tehanu, ač napsána sedmnáct let po Nejvzdálenějším pobřeží, navazuje na příběh tam, kde skončil. Tenar z Hrobek nezůstala u Ogiona natrvalo. Vdala se za sedláka Pazourka, měla dvě děti a žila třicet let jako žena ze statku. Umírající Ogion pro ni posílá. Když pak starý mág zemře, Tenar v jeho domě zůstává. Má s sebou svoji adoptivní dceru. Dívka Thera, kterou muži putující s její matkou znásilnili, popálili a opustili, protože si mysleli, že je mrtvá, je mlčenlivé dítě, tížené strachem a nepochopenou mocí. Drak přináší Geda na Gont. Vyčerpaný, nemocný, všech svých magických sil zbavený Ged se za sebe stydí a ukrývá se dokonce i před Arrenem, který ho přijíždí hledat. Topol, Cobův učedník, se na Gontu věnuje temné magii; Šikula, jeden z mužů, kteří ublížili malé There, se neustále potlouká kolem. Mladý král odvádí Tenar zpátky na statek jejího manžela. Tam se Šikula a ostatní pokoušejí Tenar s dítětem přepadnout; Ged přichází právě včas, aby je pomohl zahnat. Ged zůstává na zimu u Tenar na statku. Jako mág sílu ztratil, ale konečně v sobě nachází mužskou sexuální sílu. Na jaře Topol vyláká Geda s Tenar zpět do Ogionova domu. Jelikož nedovedou čarovat, jsou proti němu bezbranní. Topol je ponižuje a chystá se je zabít. A právě tehdy zohyžděná, slabá Thera objevuje své pravé jméno, Tehanu, a svou sílu. Dračí řečí, jazykem tvoření přivolává draka Kalessina. Drak Topola zabíjí a vítá Theru jako ztracenou dceru. Ještě nějaký čas zůstane s Gede a Tenar, ale později bude žít s draky. "Svěřuji vám své dítě, které mi jednou vrátíte," říká Gedovi a Tenar Kalessin.

URSULA K. LE GUINOVÁ

Dračinka

1. Iria

Otcovi předkové vlastnili rozlehlé, bohaté panství na rozlehlém, bohatém ostrově Way. Třebaže si za časů králů nedělali nároky na žádný šlechtický titul ani na dvorní výsady, po celé temné období, které

nastalo po Maharionově pádu, drželi svou zemi a lid pevně v rukou. To, co získali, vraceli zemi, dbali na dodržování jisté spravedlnosti a potlačovali drobné utiskovatele. Když se pod vlivem moudrých mužů z ostrova Roke do Archipelu vrátil pořádek a mír, rodině, jejím statkům a vesnicím se ještě nějaký čas vedlo dobře. Díky úrodnosti a kráse luk, podhorských pastvin a duby korunovaných kopců se jméno panství dostalo do lidových rčení, takže se říkalo "vykrmený jako irijská kráva" nebo "šťastný jako Irian." Mnozí zemané a pachtýři, kteří na panství žili, připojili jeho jméno ke svému a začali si říkat Iriané. Ale přestože statkáři a pastevci zůstávali stejní z roku na rok i z generace na generaci, pevní a houževnatí jako duby, rodina, která zemi vlastnila, podléhala rozmarům času a náhod.

Rozdělil je spor mezi bratry o dědictví. Jeden dědic vedl hospodářství od desíti k pěti proto, že byl chamtivý, druhý proto, že byl hloupý. Jeden měl dceru, která se provdala za kupce a snažila se spravovat své majetky z města, druhý měl syna, jehož synové se mezi sebou opět svářili a dál si dělili rozdělenou zemi. V době, kdy přišla na svět dívka jménem Dračinka, patřilo irijské panství se svými kopci, loukami a poli sice stále k nejkrásnějším krajům v Zeměmoří, ale zároveň bylo místem nekonečných svárů a rozepří. Pole zarůstala plevelem, stodolám se propadaly střechy, kravské chlévy byly prázdné a pastevci chodili se svými stády za lepší pastvou na druhou stranu hory. Starý dům, který býval středem panství, stál na kopci mezi duby zpola rozvalený.

Jeho vlastníkem byl jeden ze čtyř mužů, kteří si říkali zeman z Irie. Zbylí tři mu říkali zeman ze Staré Irie. Své mládí a zbytky toho, co mu z dědictví zůstalo, promrhal v soudních síních a v předpokojích pánů z Wayne v Sheliethu, když se snažil dokázat svůj nárok na panství v té velikosti, jakou mělo před sto lety. Vrátil se s nepořízenou, zatrpklý, a léta života marnil pitím nedobrého červeného vína ze své poslední vinice a obcházením svých hranic se smečkou podvyživených, špatným zacházením zubožených psů, kterými z pozemků odháněl vetřelce.

Když pobýval v Sheliethu, vzal si za manželku ženu, o níž v Irii nikdo nic nevěděl, neboť přišla z nějakého jiného ostrova, prý někde na západě. V Irii se nikdy neukázala, neboť zemřela ve městě při porodu. Když se pán vrátil domů, měl s sebou tříletou dcerku. Nechal ji na starost hospodyně a zapomněl na ni. Když byl opilý, občas si na ni vzpomněl. Pokud se mu ji podařilo najít, musela se postavit vedle jeho křesla nebo se mu posadit na klín a poslouchat všechna příkoří, která byla na něm a na irijském rodu spáchána. Klel, křičel, pil a nutil pít také ji, zapřísahal ji, aby ctěla své dědictví a zůstala Irii věrná. Víno pila, ale nenáviděla kletby, prosby, slzy a uslintané polibky, které následovaly. Když mohla, utekla, šla ke psům, koním a dobytku a přísahala jim, že bude věrná své matce, kterou kromě ní nikdo neznal a nectil.

Když jí bylo třináct, starý vinař a hospodyně, což byli poslední lidé, kteří ze služebnictva zůstali, přišli za zemanem s tím, že je čas, aby jeho dcera dostala pravé jméno. Zeptali se, jestli by měli poslat pro čaroděje do Západní Tůně, nebo by stačila jejich vesnická čarodějnice? Irijský zeman se rozběsnil.

"Vesnickou čarodějnici? Nějaká ježibaba že má dát pravé jméno dceři Iriana? Nebo nějaký podlézavý, zrádcovský, čarodějský přísluhovač těch zbohatlických uchvatitelů, kteří dědečkovi Západní Tůň ukradli? Jestli ten tchoř jenom vkročí na mou půdu, poštvu na něho psy, aby mu vyrvali játra, běžte mu to říct, jestli chcete!" A tak dál. Stará Chudobka se vrátila do kuchyně a starý Zajíc šel raději mezi révové keře. Třináctiletá Dračinka se vyřítla z domu, seběhla do vesnice a zasypala otcovými nadávkami psy, kteří, rozdivočení jejím křikem, začali vrčet, štěkat a dorážet na ni. "Vrat' se, ty proradná mrcho!" vrískala. "Zpátky, ty zbabělý zrádce!" A psi zmlkli a se svěšenými ocasy se odšourali zpátky domů.

Dračinka zastihla vesnickou čarodějnici, jak ovci vybírá červy z infikované rány na zadku. Čarodějnice používala jméno Růže, jako mnoho jiných žen na Wayi a ostatních ostrovech Hardického archipelu. Lidem, kteří mají tajné jméno, v němž je ukryta jejich moc tak jako je v diamantu ukryto světlo, může vyhovovat mít obyčejné, běžné jméno, stejné jako mají jiní.

Růže si přefíkávala nazpaměť naučené zaklínadlo, ale většinu práce obstarávaly její ruce a krátký ostrý nožík. Ovce snášela rypání nožíku trpělivě. Tupé, jantarové, přivřené oči se dívaly do ticha; jen čas od času si dupla levou přední nohou a vzdychla. Dračinka se na Růžinu práci podívala zblízka. Růže vytáhla červíka, upustila ho, plivla na něj a pustila se do dalšího hledání. Dívka se opřela o ovci a ovce se opřela o dívku. Pohodlí tak přijímala i sama dávala. Růže vytáhla posledního červa, zahodila ho, plivla na něj a řekla: "Teď mi podej to vědro." Omyla ránu slanou vodou. Ovce se zhluboka nadechla, pak najednou

vyšla ze dvora a zamířila domů. Užila si léčení dost. "Berane!" vykřikla Růže. Z keře, pod níž spal, vylezl umouněný chlapec a odšoural se za ovci, kterou měl na starosti, třebaže byla starší, větší, lépe krmená a pravděpodobně i chytřejší než on.

"Řekli, že mi máte dát jméno," promluvila Dračinka. "Otec se rozzuřil. Takže to bychom měli."

Čarodějnice neodpověděla. Věděla, že dívka má pravdu. Jakmile irjský zeman jednou řekl, že něco dovolí nebo nedovolí, nikdy rozhodnutí nezměnil. Byl na svou neústupnost pyšný, neboť jen slabí lidé něco řeknou a potom to odvolají.

"Proč si nemůžu dát pravé jméno sama?" zeptala se Dračinka. Růže si zatím umyla nůž a ruce ve slané vodě.

"To nejde."

"Proč ne? Proč to musí udělat čaroděj nebo čarodějnice? Co vlastně děláte?"

"To je tak," Růže vychrstla slanou vodu na holou hlínu malé zahrádky před domkem, který, jako domky většiny čarodějnic, stál stranou vesnice. "To je tak," zopakovala, narovnala se a nejistě se rozhlédla, jako by hledala odpověď, ovci nebo utěrku. "Musíš se o té moci něco dozvědět," řekla konečně a podívala se na Dračinku jedním okem. Druhé oko jí šilhálo trochu stranou. Dračince se jednou zdálo, že Růže šilhá na levé oko, jindy zase na pravé, ale jedno oko se pokaždé dívalo přímo a druhé uhýbalo nepatrně mimo zorný úhel, za roh, jinam.

"O jaké moci?"

"O té," odvětila Růže. A potom stejně rychle, jak odcupitala ovce, zmizela v domku. Dračinka šla za ní, ale jenom ke dveřím. Do domku čarodějnice se nechodí bez vyzvání.

"Tvrдила jsi, že ji mám," řekla dívka do páchnoucího přítí chatrče, která uvnitř měla jedinou místnost.

"Řekla jsem, že v sobě máš sílu, velkou sílu," ozvala se ze tmy čarodějnice. "A to ty sama víš. Nevím, co tě čeká, a nevíš to ani ty. To se ukáže. Ale žádná moc ti nestačí, aby sis mohla dát jméno."

"Proč ne? Co je ti vlastnější než vlastní pravé jméno?"

Dlouho bylo ticho.

Čarodějnice vyšla ven s mastkovým vřetenem a klubkem umaštěné vlny. Posadila se na lavici u dveří a roztočila vřeteno. Než odpověděla, upředla tři stopy šedohnědé příze.

"Moje jméno jsem já. To je pravda. Ale co je to vlastně jméno? To, jak mi říkají jiní. Kdyby nikdo jiný nebyl, jenom já, k čemu bych potřebovala jméno?"

"Jenže," začala Dračinka a zarazila se, zaskočená takovým argumentem. Po chvíli se zeptala: "Takže jméno musí být dar?"

Růže přikývla.

"Dej mi jméno," požádala dívka.

"Tvůj tatínek je proti."

"Já to poroučím."

"Pánem je tady on."

"Můžu zůstat chudá, hloupá a zbytečná, když bude chtít, ale bez jména mne nechat nemůže!"

Čarodějnice si povzdechla, podobně jako předtím ovce, neklidně a rozpačitě.

"Uděláme to dnes v noci," navrhl Dračinka. "U našeho pramene, pod Irijským kopcem. Co neví, to ho nebude bolet." Mluvila zpola škemravě a zpola nesmlouvavě.

"Měla bys dostat jméno jak se patří, se slavností a tancem jako každý mladý člověk," namítla. "Jméno by mělo být dáno za úsvitu. A pak by měla hrát hudba, mělo by se slavit a všechno ostatní, co k tomu náleží. Žádné plížení se někam v noci, aby nikdo nic nevěděl..."

"Já to vědět budu. Jak poznáš, jaké jméno máš říct, Růže? To ti řekne voda?"

Čarodějnice zavrtěla litinově šedou hlavou. "To ti nemůžu říct." Její "nemůžu" neznamenal "neřeknu".

Dračinka čekala. "Jak jsem řekla, je to moc. Prostě to přijde." Růže přestala příst a zvedla jedno oko k mraku na západě; druhým se dívala na oblohu o něco severněji. "Jste tam ve vodě společně, ty i dítě. Pak odebereš dětské jméno. Lidé je mohou klidně dál používat jako běžné jméno, ale jeho jméno už to není, ani nikdy nebylo. Takže teď není dítě a nemá žádné jméno. Potom čekáš. Jako bys otevřela svou mysl. Jako bys otevřela domovní dveře větru. Pak to přijde. Tvůj jazyk to jméno vysloví. Tvůj dech je vytvoří. Dáš to dítěti, dech, jméno. Nemůžeš o tom přemýšlet. Prostě to necháš přijít. Tvým

prostřednictvím se to musí dostat k tomu, komu to patří. To je ta moc, to, jak to chodí. A stejně je to se vším. Není to něco, co děláš. Musíš vědět, jak udělat, aby se to stalo. To je celé kouzlo."

"Mágové dovedou víc," namítlo děvče.

"Nikdo nedovede víc," odpověděla Růže.

Dračinka zavřela hlavou, protáhla se, až jí v páteři křuplo, a neposedně natáhla ruce a nohy.

"Uděláš to?" zeptala se.

Růže jednou přikývla.

Setkaly se na polní cestě pod Irijským kopcem. Byla temná noc, dlouho po západu slunce a dlouho před úsvitem. Růže vyvolala slabě zářící čarovné světlo, aby našly cestu močálovitým terénem v okolí pramene, aniž by spadly do nějaké jámy mezi rákosí. Ve studené tmě pod několika hvězdami a černou oblinou kopce se svlékly a vstoupily do mělké vody. Nohy se jim zabořily hluboko do hebkého bahna. Čarodějnice vzala dívku za ruku a řekla: "Beru ti jméno, dítě. Nejsi dítě. Nemáš žádné jméno."

Zavládlo naprosté ticho.

Pak čarodějnice šeptem řekla:

"Přijmi jméno, ženo. Jsi Irian."

Ještě chvíli vydržely nehnutě stát, potom jim přes holá ramena začal foukat noční vítr a ony se roztřáslý zimou. Vyšly z vody, osušily se nejlépe, jak to šlo, naboso a unaveně překonaly ostrolisté rákosí a propletené kořeny a vrátily se na polní cestu. A tam Dračinka chraptivě, rozhořčeně zašeptala: "Jak jsi mi mohla dát takové jméno!"

Čarodějnice neodpověděla.

"To není správné. To není moje pravé jméno! Myslela jsem, že jméno ze mne udělá mne. Ale tohle jenom všechno kazí. Popletla jsi to. Jsi jenom čarodějnice. Popletla jsi to. To je jeho jméno. Jen ať si ho má. Je na ně tak pyšný, na své pitomé panství, na svého pitomého dědečka. Já o ně nestojím. Nebudu je nosit. To nejsem já. Já zatím nevím, kdo jsem. Nejsem Irian!" Jakmile jméno vyslovila, náhle zmlkla.

Čarodějnice neřekla nic. Kráčely vedle sebe tmou. Nakonec Růže smířlivě, vystrašeně řekla: "Přišlo to tak..."

"Jestli to někomu řekneš, zabiju tě," pohrozila Dračinka.

Čarodějnice se zastavila a zasyčela jako kočka: "Jestli to někomu řeknu?"

Dračinka se také zastavila. Po chvíli řekla: "Promiň. Ale připadalo mi to - připadalo mi to, jako bys mne zradila."

"Řekla jsem tvoje pravé jméno. Není takové, jak jsem si myslela. A nemám z toho dobrý pocit. Jako bych nechala něco nedokončené. Ale je to tvoje jméno. Jestli tě zradí, je to jeho pravda." Růže chvíli zaváhala a potom méně rozzlobeně, zato mrazivěji pokračovala: "Jestli chceš moc, abys mne mohla zradit, Irian, dám ti ji. Moje jméno je Etuadis."

Znovu se zvedl vítr. Obě se trásly, zuby jim cvakaly zimou. Stály proti sobě na černé cestě mezi živými ploty. Tma byla tak hustá, že jedna téměř neviděla, kde stojí ta druhá. Dračinka tápavě zvedla ruku a našla ruku čarodějnice. Prudce, dlouze se objaly. Potom se kvapně vydaly na další cestu, čarodějnice do své chýše nedaleko vesnice, dědička Irie vzhůru do kopce do polorozpadlého domu, kde bydlela. Všichni psi, kteří ji nechali bez velkého povyku odejít, přivítali její návrat hlasitým a bouřlivým štěkáním, které vzbudilo každého v okruhu půl míle kromě pana zemana, namol opilého u vyhaslého krbu.

2. Slonovina

Zeman z Irie na Západní Tůni, Bříza, neměl starý palác, zato byl vlastníkem nejúrodnějších pozemků uprostřed původního panství. Otec, který se více než o sváry s příbuznými staral o vinice a sady, zanechal Břízovi prosperující majetek. Bříza najal lidi na správu statků, vinných sklepů, bednářství, povoznictví a všeho ostatního a sám si užíval bohatství. Oženil se s plachou dcerou mladšího bratra pána z Wayské Zátoky a do nekonečna se opájel představou, že jeho dcery mají urozenou krev. Mezi šlechtici bylo právě módou mít ve svých službách čaroděje, pravého mága s holí a šedým pláštěm, vyučeného na ostrově Moudrých, a tak si zeman z Irie na Západní Tůni opatřil mága z Roke. Překvapilo ho, jak je to snadné, když člověk zaplatí.

Po pravdě řečeno, mladík, kterému říkali Slonovina, ještě berlu a plášť neměl; vysvětloval, že se mágem stane, až se vrátí na Roke. Mistři ho prý poslali do světa na zkušenou, neboť ani všechny hodiny výuky

ve Škole nemohou člověku dát zkušenosti, které potřebuje, aby se stal mágem.

Bříza se na to tvářil trochu pochybovačně, ale Slonovina ho ujistil, že mu výuka na Roke dala veškerou kouzelnickou výbavu, kterou může v Irii na Západní Tůni na ostrově Way potřebovat. Aby to dokázal, vyvolal iluzi, že jídelnou proběhlo stádo jelenů následované hejnem labutí, které nádherně vletly jižní zdi a severní zdi zase vylétly ven; nakonec vytryskla uprostřed stolu fontána ve stříbrné nádržce, a když zeman a ostatní členové rodiny opatrně napodobili svého mága, naplnili si z ní číše a ochutnali, zjistili, že je to sladké, zlatavé víno. "Andrádské," upřesnil mladík a skromně se usmál, spokojený sám se sebou.

Manželku a dcery si tím s konečnou platností získal. A Bříza usoudil, že si mladík svou mzdu zaslouží, přestože osobně by dal přednost suchému červenému fanijskému z vlastních vinic, kterým se na rozdíl od téhle žluté medové vody člověk mohl opít, když ho vypil dost.

Pokud mladý čaroděj přijel získávat zkušenosti, v Západní Tůni jich mnoho nezískal. Pokaždé, když Břízovi přijeli hosté z Ústí nad Kemberou nebo ze sousedních panství, došlo na stádo jelenů, hejno labutí a fontánu zlatavého vína. Na teplé jarní večery také přichystal několik velice pěkných ohňostrojů. Když však za zemanem přijeli správci sadů a vinic s žádostí, jestli by jeho mág letos nemohl očarovat hrušně pro vyšší úrodu nebo ochránit kouzlem fanijskou révu na jižních svazích před černou plísní, Bříza jim odpověděl: "Mág z Roke se takovými hloupostmi nezabývá. Běžte za vesnickým čarodějem, ať si svou obživu taky nějak zaslouží!" A když nejmladší dcera ulehla s těžkým kašlem, Břízova manželka se neodvažovala obtěžovat s tím moudrého mladého muže a raději pokorně poslala pro Růži ze Staré Irie. Poprosila ji, aby přišla zadními dveřmi a nějakým teplým obkladem nebo zaříkadlem dívku uzdravila. Slonovina si nevšímal nemocné dívky, hrušní ani révových keřů. Soustředil se na sebe, jak by zručný a učený muž měl. Celé dny jezdil krajem na krásné, černé klisně, kterou mu jeho zaměstnavatel svěřil do užívání, když dal jasně najevo, že nepříjel z Roke proto, aby se blátem a prachem venkovských cest trmácel pěšky.

Občas při projíždkách míjel starý dům na kopci mezi statnými duby. Když odbočil z vesnické uličky a vydal se do kopce, se štěkotem se k němu hnala smečka vychrtlých psů s vyceněnými zuby. Klisna se psů bála, měla ve zvyku vyhazovat a plašit se, a tak dál nejel. Měl však smysl pro krásu, a tak se na starý dům rád díval a ve stíny střídaném světle odpolední začínajícího léta se nechával unést sněním.

Jednou se zeptal Břízy, co je to za dům. "To je Iria," odpověděl Bříza, "vlastně chci říct Stará Iria. Podle práva mi ten dům náleží. Ale po sto letech sporů a bojů pradědeček to místo raději pustil k vodě, aby udělal hádkám konec. Pravdou je, že tamní zeman by se se mnou hádal ještě dnes, kdyby pořád nebyl tak opilý, že nemůže mluvit. Už jsem toho starého bracha léta neviděl. Myslím, že měl dceru."

"Jmenuje se Dračinka a všechnu práci dělá sama, viděla jsem ji minulé léto. Je vysoká a krásná jako strom v květu," ozvala se Růže, nejmladší dcera, jež se do svých čtrnácti let snažila natěsnat bystrých postřehů jako za celý život; nevěděla, že víc jí dopřáno nebude. V dalších slovech jí zabránil záchvat kašle. Matka zalétla k čaroději zmučeným, prosebným pohledem. Tentokrát přece kašel musel slyšet. Slonovina se na mladou Růži usmál a matce se ulevilo. Kdyby Růžin kašel znamenal něco vážného, přece by se tak neusmíval, ne?

"Ti lidé z té staré barabizny s námi nemají nic společného," řekl mrzutě Bříza. Slonovina věděl, co je to takt, a proto se na víc neptal. Projížděl kolem Staré Irie pravidelně. Chtěl se zastavit ve vesnici pod kopcem, aby se mohl vyptat lidí, ale nebylo kde se zastavit a nebylo nikoho, kdo by na jeho otázky odpovídal. Šilhavá čarodějnice mu věnovala jediný pohled a zmizela ve své chýši. Kdyby jel nahoru k domu, musel by se nějak vypořádat se smečkou zuřivých psů a nejspíš i se starým opilcem. Ale za pokus to stojí, řekl si; jednotvárný život v Západní Tůni ho nudil k zešilení a navíc, riskovat mu nikdy nebylo cizí. Jel do kopce, dokud ho neobklíčili zuřivě řvoucí psi a nezačali se klisně sápat po nohou. Vzpínala se a oháněla se po nich kopyty. Jen zadržovacím kouzlem a silou paží jí bránil, aby se nesplašila a neutekla. Psi skákali a chňapali po nohou i jemu. Když už se chystal klisně povolit, ať je tedy po jejím, někdo s hlasitým nadáváním vtrhl mezi psy a začal je bít řemenem. Když se mu podařilo zpěněnou, těžce dýchající klisnu zastavit, spatřil dívku krásnou jako strom v květu. Byla velmi vysoká, zpocená, měla velké ruce, nohy, ústa, nos i oči a na hlavě rozčuchané, zaprášené vlasy. "Dost už! Zpátky do domu, zdechliny, bestie ohavné," křičela na psy, kteří kňučeli a krčili se jí u nohou.

Slonovina si připlácl k noze nohavici. Psí tesák mu na lýtku rozpáral kalhoty. Krev vytékala pramínkem.

"Je poraněná?" sklonila se žena ke koni. "Neřadí proraďní!" Hladila klisně pravou přední nohu. "Hodná, hodná," chválila ji. "Statečná holka, kurážná." Klisna sklonila hlavu a úlevou se roztřásla po celém těle. "Proč jste ji nechal stát mezi těmi psy?" zeptala se rozhořčeně. Klečela klisně u nohy a vzhlížela nahoru ke Slonovinovi, který se na ni díval ze sedla; přesto si připadal drobný, malý.

Nečekala na odpověď. "Provedu ji," vstala a sáhla pro otěže. Slonovina pochopil, že má sesednout. Udělal to. "Je to hodně zlé?" zeptal se a podíval se koni na nohu, ale viděl jen jasnou, krvavou pěnu.

"Tak pojd', miláčku," řekla mladá žena, ale jemu to určeno nebylo. Klisna šla důvěřivě za ní. Vydali se po nerovné cestě; obtáčela kopec ke staré stáji z kamenů a cihel. Koně uvnitř nebyli žádní, jedinými obyvateli byly hnízdicí vlaštovky, které poletovaly nad střechami a švitořivě klevetily.

"Uklidňujte ji," přikázala a nechala ho uvnitř opuštěného stavení držet otěže. Když se za chvíli vrátila, přivlekla těžké vědro a začala klisně nohu umývat. "Sundejte z ní to sedlo," vyzvala ho a v jejím tónu zůstalo nevyřčené, netrpělivé: "Hlupáku!" Slonovina poslechl. Částečně měl na tu hrubou obryni zlost, částečně ho okouzlovala. Vůbec mu nepřipomínala kvetoucí strom, ale tou mohutností a prudkostí opravdu byla krásná. Klisna ji dokonale poslouchala. Když řekla: "Uhni tou nohou!" klisna uhnula. Žena ji celou osušila, přehodila přes ni houni a postavila ji na slunce. "Bude v pořádku. Má tam šrám, ale když ho budete čtyřikrát, pětkrát denně omývat teplou slanou vodou, zahojí se to. Mrzí mne, že se to stalo." To poslední řekla upřímně, i když zdráhavě, jako by se stále divila, jak mohl koně nechat stát, aby na něj psi doráželi. Poprvé se na něho podívala přímo. Měla jasné, oranžovohnědé oči jako temné topasy nebo jantary. Byly to zvláštní oči a byly ve stejné výšce jako jeho.

"Taky mě to mrzí." Snažil se, aby to znělo ledabyle, lehkovážně.

"Je to klisna Iriana ze Západní Tůně. Takže vy jste ten mág?"

Uklonil se. "Slonovina z Velkého přístavu Havnor, k vašim službám. Mohu..."

Přerušila ho.

"Já myslela, že jste z Roke."

"Jsem," řekl se znovunabytou vyrovnaností. Prohlížela si ho těma zvláštníma očima - stejně nečitelnýma jako oči ovce, napadlo ho. Potom vyhrkla: "Vy jste tam žil? Studoval jste tam? Setkal jste se s arcimágem?"

"Ano," odvětil a pousmál se. Potom sebou škubl, shýbl se a na okamžik přitiskl ruku na holeň.

"Jste také zraněn?"

"Nic to není." Dokonce ho teď trochu mrzelo, že rána přestala krváčet. Pohledem se mu vrátila na obličej.

"Jaké to je - jak to je - na Roke?"

Nepatrně kulhající Slonovina došel k nedalekému starému špalku pro nasedání a sedl si na něj. Natáhl nohu, přidržel si poraněné místo a zvedl k ní oči. "Trvalo by dlouho, než bych vám vypověděl, jaké je to na Roke," prohlásil. "Ale potěšení by bylo na mojí straně."

"Ten muž je mág, nebo skoro mág," řekla čarodějnice Růže, "rokeský mág! Nesmíš se ho na nic ptát!" Byla nejenom pohoršená, ale přímo vyděšená.

"Jemu to nevadí," snažila se ji upokojit Dračinka. "Stejně mi skoro neodpovídá."

"Pochopitelně!"

"Proč pochopitelně?"

"Protože je mág! Protože jsi žena, která nic neumí, nic neví, nic se nenaučí!"

"Mohla jsi mě něco naučit! Jenže to ty bys neudělala!"

Růže odbyla otázku toho, co naučila nebo mohla naučit, lusknutím prsty.

"Takže se musím učit od něho," pokračovala Dračinka.

"Mágové ženy neučí. Jsi hloupá."

"Ty a Janovec taky prodáváte kouzla."

"Janovec je vesnický čaroděj. Ten muž je mudrc. Studoval vysoká umění ve Velkém domě na Roke!"

"Vyprávěl mi, jaké to tam je," pochlubila se Dračinka. "Nejdřív se projde celým městem, městem Thwil. Do ulice vedou dveře, ale jsou zavřené. Vypadají jako úplně obyčejné dveře." Čarodějnice poslouchala.

Nedokázala odolat lákadlu odhalovaných tajemství a nakažlivosti prudké touhy. "Když zaklepeš, přijde muž, obyčejně vypadající muž. A vyzkouší si tě. Aby tě pustil dovnitř, musíš říct určité slovo, heslo. Když ho neznáš, nikdy se nedostaneš dovnitř. Ale pokud tě tam vpustí, zjistíš, že zevnitř ty dveře vypadají úplně jinak - jsou z rohoviny a je do nich vyřezaný strom. A zárubeň je udělaná ze zubu, ze zubu draka, který žil v dávných dobách, dávno před Errethem-Akbe, před Morredem, dřív, než do Zeměmoří přišli lidé. Na začátku byli jenom draci. Ten zub se našel na hoře Onn na Havnoru, uprostřed světa. A listy toho stromu jsou vyřezané tak tence, že jimi prosvítá slunce, ale zároveň jsou ty dveře tak pevné, že když je Dveřník zavře, žádným kouzlem se nedají otevřít. A potom tě Dveřník vede jednou chodbou a další chodbou, až se úplně ztratíš, a pak se nad tebou najednou otevře obloha. Stojíš na Fontánovém nádvoří v samém srdci Velkého domu. A právě tam by byl arcimág, kdyby tam byl..."

"Pokračuj," zašeptala čarodějnice.

"A to je vlastně všechno, co mi zatím řekl," přiznala Dračinka a vrátila se do klidného, pošmourného jarního dne a nekonečné obyčejnosti vesnické cesty mezi poli, Růžiny zahrádky před domem, svých sedmi dojných ovcí pasoucích se na svazích Irijského kopce, bronzových dubových korun. "Když mluví o mistrech, je velice opatrný."

Růže chápavě přikývla.

"Ale o některých studentech mi vyprávěl."

"Tím se asi nedá nic pokazit."

"Nevím," odvětila Dračinka. "Poslouchat o Velkém domě je úžasné, ale myslela jsem, že lidé, kteří tam jsou, budou - nevím. Jistě, jsou to většinou ještě chlapci, když tam přicházejí. Ale myslela jsem si, že budou..." Se znepokojeným výrazem zalétla pohledem k ovcím na kopci. "Někteří jsou vážně hloupí a zlí," řekla potichu. "Dostanou se na Školu proto, že jsou bohatí. A studují tam, aby ještě víc zbohatli. Nebo aby získali moc."

"No samozřejmě," opáčila Růže. "Proto tam přece jsou!"

"Ale moc - jak jsi mi o ní povídala - to je něco jiného než nutit lidi, aby dělali, co chceš, nebo ti zaplatili..."

"Myslíš?"

"Určitě!"

"Když se dá slovem uzdravovat, dá se jím taky zraňovat," prohlásila čarodějnice. "Když se dá rukou zabít, dá se jí taky léčit. Vůz, který jede jenom jedním směrem, je špatný vůz."

"Ale na Roke se učí používat moc dobře, aby neškodila, ani aby nesloužila zisku."

"Já bych řekla, že všechno slouží nějakému zisku, tak nebo tak. Lidé musejí nějak žít. Ale co já vlastně vím? Já se nepletu do velkých umění ani do nebezpečných disciplín, jako je třeba přivolávání mrtvých." A Růže udělala gesto na ochranu před vysloveným nebezpečím.

"Nebezpečné je všechno," prohlásila Dračinka. Její pohled teď zabloudil daleko za ovci, za kopec, za stromy, do klidných hlubin, do bezbarvé, širé prázdnoty jako je bezmračná obloha před svítáním. Růže si ji pozorně prohlížela. Věděla, že neví, kým Irian je a čím by se mohla stát. Jistě, velkou, silnou, nevzdělanou, bezelstnou, vznětlivou ženou. Ale Růže v ní již od dětství viděla něco víc, něco, co přesahovalo, čím byla. A když se Irian takto zahleděla mimo svět, vypadalo to, jako by tím vstupovala do místa, času nebo stavu bytí, který byl mimo ni, který byl mimo vše, co Růže znala. V takových chvílích se jí Růže bála a bála se také o ni.

"Buď opatrná," napomenula ji čarodějnice mrzutě. "Všechno je nebezpečné, a zahrávat si s mágy ze všeho nejvíc."

Vzhledem k lásce, úctě a důvěře, která mezi nimi byla, Dračinka nikdy nebrala Růžino varování na lehkou váhu; zároveň však nedokázala v Slonovinovi vidět hrozbu. Nerozuměla mu, ale nedokázala si v hlavě srovnat, že by se ho měla bát, jeho osobně. Snažila se najít k němu uctivý přístup, ale nešlo to. Myslela si o něm, že je chytrý a docela pohledný, ale až na to, co se od něho mohla dozvědět, o něm neměla valné mínění. Věděl, co ji zajímá, a kousek po kousku jí to říkal; pak zjistila, že tohle vlastně vědět nechtěla, ale zároveň chtěla vědět víc. Měl s ní trpělivost a ona mu za ni byla vděčná; věděla, že je mnohem bystřejší než ona. Občas se nad její nevědomostí pousmál, ale nikdy se jí neposmíval ani ji nekáral. Podobně jako čarodějnice, rád odpovídal na otázku otázkou; rozdíl byl v tom, že když jí na

otázku odpověděla Růže, bylo to pokaždé něco, co znala odjakživa, zato když jí odpovídal on, dozvídala se věci, jaké si nikdy nepředstavovala, věci, které jí připadaly překvapivé, nepříjemné a někdy dokonce bolestivé, věci, které měly vliv na všechno, čemu věřila.

Zvykli si scházet se ve staré irijské stáji. Ona se ptala a on jí den za dnem svěřoval víc, i když váhavě a vždycky jen částečně; myslela si, že své mistry brání, snaží se chránit nezkažený obraz Roke. Až jednou podlehl naléhání a konečně promluvil bez zábran.

"Jsou tam dobří lidé," prohlásil. "Arcimág byl určitě ušlechtilý a moudrý. Ale je pryč. A mistři... Někteří stojí stranou, věnují se tajemným naukám, hledají nové souvislosti, nová jména, ale své vědomosti k ničemu nevyužívají. Jiní šedým pláštěm moudrosti maskují vlastní ctižádost. Roke již není místem, kde v Zeměmoří sídlí moc. Ta je dnes na královském dvoře v Havnoru. Roke žije ze své slavné minulosti, chráněn před současností tisícem kouzel. A co je uvnitř, za hradbami kouzel? Soupeřící ctižádost, strach ze všeho nového, strach z mladých, kteří ohrožují moc starých. A uprostřed - nic. Prázdné nádvoří. Arcimág se nikdy nevrátí."

"Jak to víš?" zašeptala

Zatvářil se přísně. "Odneseš ho drak."

"Tys to viděl? Viděl jsi to?" Sevřela ruce v pěst, jak si to představovala.

Trvalo dlouho, než se vrátila na slunce, do stáje a ke svým myšlenkám a hádankám. "Ale i když je pryč, někteří mistři skutečně moudří jsou, ne?" zeptala se.

Když zvedl hlavu a promluvil, objevil se mu na tváři náznak smutného úsměvu. "Víš, když se veškerá tajemnost a moudrost mistrů ukáže na denním světle, moc z ní nezůstane. Řemeslné triky - krásné iluze. Jenže lidé tomu nechtějí věřit. Chtějí záhady, chtějí iluze. Kdo jim to může mít za zlé? Ve většině životů je tak málo věcí, které jsou krásné nebo za něco stojí."

Jako by chtěl svá slova dokreslit, zvedl z rozbitého dláždění kus cihly a vyhodil jej do vzduchu. Když pak něco řekl, nad hlavami jim křehkými modrými křídly zatřepetal motýl. Zvedl prst a motýl na něj usedl.

Pak prstem zatřásl a motýl spadl na zem, úlomek cihly.

"V mém životě není moc věcí, které by za něco stály," sklopila pohled k dláždění. "Jediné, co umím, je hospodařit na statku a snažit se stát rovně a mluvit pravdu. Ale kdybych si myslela, že jsou to všechno jen triky a lži, dokonce i na Roke, nenáviděla bych ty muže za to, že mne klamali, že nás všechny klamali. Nemohou to být lži. Všechno ne. Je pravda, že arcimág vstoupil do Labyrintu mezi Ojíněné a vrátil se s Prstenem míru. Je pravda, že se s mladým králem vydal do země smrti, přemohl pavoučího mága a vrátil se. Víme to podle toho, co řekl samotný král. I sem tu píseň přicházejí zpívat harfeníci, i vypravěč s ní přišel..."

Slonovina vážně pokýval hlavou. "Jenže arcimág v zemi smrti ztratil veškerou moc. Možná při tom zeslábla veškerá magie."

"Růžina kouzla jsou pořád stejně účinná," namítla rázně.

Slonovina se usmál. Neřekl nic, ale ona věděla, jak malicherné připadají jemu, který viděl velké činy a síly, aktivity vesnické čarodějnice. Povzddechla si a řekla, co v tu chvíli cítila na srdci: "Škoda, že jsem žena!"

Znovu se usmál. "Jsi krásná žena," řekl, ale upřímně, ne lichotivě, jak to na ni zkoušel dřív, než mu dala najevo, že to nesnáší. "Proč bys chtěla být muž?"

"Abych mohla odjet na Roke! Vidět a učit se! Proč vlastně, proč tam mohou jenom muži?"

"Stanovil to tak první arcimág, před staletími. Ale... taky jsem o tom přemýšlel."

"Opravdu?"

"Často. Když jsem den za dnem potkával ve Velkém domě a v celém areálu Školy samé chlapce a muže. Když jsem zjistil, že všem ženám z města kouzlo zakazuje třeba jen vkročit na pole kolem Rokeské homole. Možná tak jednou do roka smí nějaká vážená dáma krátce přijít na některé vnější nádvoří... Proč je to tak? Že by žádná žena nebyla dost chápavá? Nebo se jich mistři bojí, bojí se, že je ženy zkaží - ne, ale mají strach, že kdyby je přijali, mohlo by to změnit řád, na němž lpí... neposkvěnost tohoto řádu -"

"Ženy dovedou žít stejně cudně jako muži," vyhrkla.

Věděla, že v situacích, kdy on je jemný a bystrý, je ona hrubá a nedovtipná, ale jinak to neuměla.

"Jistě," jeho úsměv dostal jiskru. "Ale čarodějnice vždycky cudné nejsou, nemám pravdu? Možná právě toho se mistři bojí. Třeba celibát není tak bezpodmínečně nutný, jak učí Rokeský řád. Třeba nejde o čistotu moci, ale o zachování moci pro sebe. Vynechat ženy, vynechat každého, kdo nebude souhlasit, že ze sebe udělá eunucha, aby se k té moci dostal... Kdo ví? Mágyně! Tím by se změnilo všechno, všechna pravidla!"

Viděla, jak jeho mysl tančí před její, přebírá nápady a hraje si s nimi, mění je stejně, jak předtím proměnil cihlu v motýla. Nedokázala tančit s ním, nedovedla si s ním hrát, ale s úžasem ho pozorovala.

"Mohla bys jet na Roke," a oči mu zazářily vzrušením, uličnictvím, troufalostí. Když mu odpověděla téměř prosebným, nevěřicným mlčením, pokračoval: "Mohla bys. Jsi sice žena, ale to, jak vypadáš, se dá změnit. Máš srdce, odvalu a vůli jako muž. Mohla bys do Velkého domu vstoupit. Já to vím."

"A co bych tam dělala?"

"To, co všichni studenti. Žila bys sama v kamenné cele a učila by ses být moudrá! Možná by to nebylo takové, jak o tom sníš, ale i to by pro tebe bylo poučení."

"Nemohla bych. Poznali by to. Nedostala bych se ani dovnitř. Říkal jsi, že tam stojí Dveřník. Neznám slovo, které se mu má říct."

"Máš pravdu, heslo. Ale to tě můžu naučit."

"Vážně? To se smí?"

"Mně je jedno, co se 'smí'," řekl se zamračeným výrazem, jaký na jeho tváři do té chvíle nikdy nespátřila.

"Samotný arcimág řekl: Pravidla jsou od toho, aby se porušovala. Pravidla vytváří nespravedlnost a odvaha je rozbíjí. Jestli máš odvalu ty, já ji mám taky!"

Podívala se na něho. Nebyla schopná slova. Vstala a po chvíli vyšla ze stáje ven. Pustila se přes kopec, stezkou, která jej obtáčela v polovině svahu. Jeden ze psů, její oblíbený, s velkou, ošklivou, těžkou hlavou, šel za ní. Zastavila se nad mokřinatým pramenem, kde jí Růže před deseti lety dala jméno. Stála tam; pes seděl vedle ní a díval se jí zdola do tváře. Žádná z myšlenek v její hlavě nebyla jasná, ale slova se opakovala: Mohla bych jet na Roke a zjistit, kdo jsem.

Zahleděla se k západu, přes rákosí, vrby a vzdálenější kopce. Celá západní obloha byla prázdná, bezmračná. Stála nehnutě a měla pocit, jako by její duše k té obloze vzlétla a zmizela, opustila ji.

Pak se ozval tichý zvuk, tlumené klapání kopyt černé klisny; přijížděl po cestě. Dračinka se vzpomatovala, zavolala na Slonovinu a rozběhla se mu z kopce vstříc. "Pojeďu."

Původně žádné takové dobrodružství nechystal ani nezamýšlel, ale bylo to šílené a čím déle o tom přemýšlel, tím víc se mu ten nápad zamlouval. Vyhlídka, že by měl strávit dlouhou šedivou zimu v Západní Tůni, jej tížila jako balvan. Kromě Dračinky, která mu přinesla aspoň nějaké rozptýlení, tady vlastně nic neměl. Její pozoruhodná, bezelstná síla nad ním zatím slavila naprosté vítězství, ale dělal, co chtěla, aby nakonec pro něho udělala to, co chtěl on. Měl pocit, že mu ta hra za tu zábavu stojí. Kdyby s ním utekla, bylo by to jako výhra. Plán jen tak pro legraci ji propašovat do Školy na Roke v přestrojení za muže měl malou naději na úspěch, ale líbilo se mu to jako výraz neúcty ke vši té upjatosti a důležitosti mistrů a jejich pochlebovačů. A kdyby se to nějak podařilo, kdyby skutečně nějakou ženu za ty dveře dostal, alespoň na chvíličku, jak sladká by to byla pomsta!

Problém byly peníze. Dívka si samozřejmě myslela, že jako velký mág luskne prsty a přenesení je přes moře v kouzelné loďce unášené čarovětem. Ale když jí vysvětlil, že by si museli zaplatit cestu na lodi, jednoduše řekla: "Mám sýrové peníze."

Zbožňoval tato její venkovská úsloví. Občas mu naháněla strach a to ho rozčilovalo. Když se mu o ní zdálo, nikdy se nevzdávala ona jemu, ale on se odevzdával prudké, ničující rozkoši, propadal se do drtivého objetí. V těchto snech byla pokaždé něčím nepochopitelným a on nebyl vůbec nic. Budil se z nich otřesený a zahanbený. Když pak v denním světle viděl její velké, ušpiněné ruce, když ji slyšel mluvit jako naivku, jako prostáčka, znovu získával převahu. Litoval jen, že nemá někoho, komu by její úsloví mohl opakovat, třeba některého ze starých přátel ve Velkém přístavu, kterého by pobavila. "Mám sýrové peníze," opakoval si v duchu cestou zpět do Západní Tůně a smál se. "No jasně," zvolal. Černá klisna šklubla uchem.

Řekl Břízovi, že dostal vzkaz od svého učitele na Roke, mistra Ruky, a musí ihned odjet, pochopitelně nesmí říct proč, ale nemělo by ho to tam zdržet dlouho; čtrnáct dní na cestu tam, stejně tolik na cestu zpátky; nejpozději do Úhorů by měl být zpátky. Musí Břízu požádat o vyplacení zálohy na mzdu, aby měl z čeho zaplatit převoz a ubytování, neboť rokeský mág by neměl využívat, že mu lidé ochotně zaplatí, co potřebuje, ale měl by za cestu platit jako obyčejný člověk. Jelikož Bříza s tím souhlasil, musel Slonovinovi peníze na cestu dát. Byly to první opravdové peníze, které měl po mnoha letech v kapse: deset kotoučků ze slonoviny, do nichž byla z jedné strany vyřezána Vydra ze Sheliethu a ze druhé Runa míru na počest krále Lebannena. "Nazdar, moji malí jmenovci," řekl jim, když s nimi zůstal o samotě. "Budete si se sýrovými penězi dobře rozumět."

Dračince ze svých plánů mnoho neprozradil, zejména proto, že téměř žádné neměl, spoléhal na náhodu a na důvtip, který ho zřídka kdy zklamal, když mu nic nebránilo jej využít. Dívka se téměř na nic nevypptávala. "Zůstanu jako muž celou cestu?" byla jedna z výjimek. "Ano," odpověděl, "ale jen v přestrojení. Vzhledovým kouzlem tě začaruju, až budeme na Roke."

"Já myslela, že to bude kouzlo proměny," podivila se.

"To by nebylo moudré," a podařilo se mu při tom dobře napodobit tíživou obřadnost mistra Proměnáře.

"Kdyby to muselo být, tak to samozřejmě udělám. Ale sama zjistíš, že mágové jsou na velká kouzla velice skoupí. Vědí proč."

"Kvůli rovnováze." Jako vždycky, našla si ke všemu, co řekl, ten nejjednodušší výklad.

"A možná i proto, že taková kouzla nemají stejnou moc jako kdysi," upřesnil. Sám nevěděl, proč se snaží její víru v magii podrývat; možná proto, že každé oslabení její síly, její celistvosti, znamenalo bod pro něho. Původně ji chtěl jenom dostat do postele, byla to jeho oblíbená hra. Ale ze hry se vyvinulo něco jako zápas, který nepředvídal, ale zároveň jej nedovedl ukončit. Rozhodl se nezískat ji, ale porazit. Nemohl dopustit, aby porazila ona jeho. Musel jí a sobě dokázat, že sny, které se mu zdají, jsou nesmyslné.

Slonovinu poměrně brzy přestalo bavit zdolávat její pozoruhodnou fyzickou netečnost a připravil si kouzlo, čarodějnické kouzlo lásky, kterým pohrdal již ve chvíli, kdy je dělal, i když věděl, že působí. Očaroval ji - jak příznačné - když opravovala kravskou ohlávku. Výsledkem nebyla obměkčující dychtivost, která se projevila u dívek, na něž kouzlo použil v Havnoru a Thwilu. Dračinka postupně zmlkla a zakabonila se. Přestala klást nekonečné otázky o Roke a neodpovídala, když něco řekl on. Když k ní pak velice nejistě přistoupil a vzal ji za ruku, odrazila ho ranou do hlavy, po níž se mu ještě chvíli točila hlava. Viděl, jak vstala a beze slova vyšla ze stáje. Ohavný pes, kterého měla nejraději, klusal za ní. Ohlédl se po něm a vycenil zuby.

Začala stoupat po stezce ke starému domu. Když mu přestalo zvonit v uších, vydal se nenápadně za ní. Stále ještě doufal, že kouzlo působí a že je to jen její osobitě hrubý způsob, jak ho nakonec přivést k sobě do postele. Když se přiblížil k domu, uslyšel třesk rozbíjeného nádobí. Z domu se vypotácel vystrašený, zmatený otec pijan, vyprovázený Dračinčiným hlasitým, pronikavým křikem: "Ať už jsi venku, ty opilče, ty zbabělý zrádče! Ty odporný, nestydatý smilníku!"

"Sebrala mi mou číši," postěžoval si cizinci irijský zeman. Psi kolem něho blafali a on kňučel jako štěně. "Rozbila ji!"

Slonovina odjel. Dva dny se nevrátil. Teprve třetí den zkusil projet kolem Staré Irie a Dračinka mu vyšla vstříc. "Promiň mi to, Slonovino," a zvedla k němu oranžovohnědé oči. "Nevím, co mě to onehdy popadlo. Zlobila jsem se. Ale ne na tebe. Promiň mi, prosím tě."

Milostivě jí prominul. Ale kouzlo lásky na ni již nezkusil.

Říkal si, že brzy nebude žádné potřebovat. Získá nad ní opravdovou moc. Konečně vymyslel, jak to udělat. Sama mu ji dala do rukou. Měla strašlivou sílu a vůli, ale naštěstí byla na rozdíl od něho hloupá. Bříza posílal do Ostí nad Kemberou povozníka se šesti sudy deset let starého fanijského, které si objednal tamní obchodník s vínem. Byl rád, že jeho mág pojede se zásilkou jako ostraha, protože víno bylo cenné. Mladý král se sice snažil dát věci co nejrychleji do pořádku, ale na cestách stále působily lupičské bandy. Tak se stalo, že Slonovina odjel ze Západní Tůně na velkém, kodrcavém voze taženém čtyřmi mohutnými koňmi. Seděl vzadu a klátil nohama. Pod Oslím vrchem se z krajnice zvedla humpolácká postava a požádala povozníka o svezení. "Neznám tě," prohlásil povozník, zvedl bič a

chystal se cizince zastrašit, ale Slonovina obešel vůz a řekl: "Svezte toho chlapce, dobrý muž. Dokud jsem s vámi já, nic špatného vám neudělá."

"Dobrá, ale dávejte na něho pozor, pane," svolil povozník.

"Žádný strach," Slonovina mrkl na Dračinku. Ale ta, dobře zamaskovaná prachem, starou halenou po pacholkovi, kamašemi a ohavným plstěným kloboukem, mu mrknutí neoplatila. Hrála svou roli i potom, když seděli vedle sebe a nohy se jí komíhaly přes zadní postranici, mezi nimi a ospalým povozníkem poskakovalo šest velkých, půltunových sudů vína a ospalé letní kopce a pole pomalu, pomaloučku ubíhaly kolem nich. Slonovina si ji zkoušel dobírat, ale odbývala ho vrtěním hlavou. Možná se toho šíleného plánu zalekla, když se teď do něho pustila. Těžko říct. Chmurně, neproniknutelně mlčela. Nejspíš by mne začala silně nudit, kdybych ji jednou dostal, pomyslel si Slonovina. Ta představa ho skoro nesnesitelně vzrušila, ale když se po Dračince ohlédl, tyto myšlenky, konfrontovány s jejím mohutným, reálným zjevem, rychle vzaly za své.

Kolem této cesty, procházející územím, které bylo kdysi součástí irijského panství, hostince nebyly. Když se slunce nachýlilo k planinám na západě, zůstali na statku, který nabízel ustájení pro koně, přístřešek pro vůz a slámu na půdě stáje pro povozníky. Na půdě byla tma a málo místa, sláma byla zatuchlá. Dračinka sice neležela ani tři stopy od něho, ale chtít v sobě Slonovina hledal marně. Celý den hrála muže tak dokonale, že zpola přesvědčila i jeho. Třeba toho staříka nakonec přece jenom převez, pomyslel si, usmál se tomu a usnul.

Kodrcám pokračovalo celý další den. Jednou, dvakrát se přes ně přehnala letní bouřka a za soumraku dorazili do Ústí nad Kemberou, hradbami obehnaného, živého přístavního města. Nechali vozku, ať se věnuje úkolům, které dostal od pána, a vydali se hledat někde v blízkosti doků hostinec. Dračinka si prohlížela městské scenérie s mlčením, které mohlo vyjadřovat bázeň nebo nelibost, ale také obyčejnou lhostejnost. "Je to hezké městečko," uznal Slonovina, "ale jediné opravdové město na světě je Havnor." Veškerá snaha udělat na ni dojem vyznívala naprázdno; řekla pouze: "Na Roke asi mnoho lodí za obchodem nejezdí, že? Co myslíš, bude to dlouho trvat, než najdeme nějakou, která nás tam zaveze?" "Když budu mít hůl, tak ne," odvětil.

Přestala se rozhlížet a v chůzi se na chvíli zamyslela. Byla krásná, když byla v pohybu, smělá a ztepilá, s hlavou vysoko vztyčenou.

"Chceš říct, že mága poslechnou? Jenže ty nejsi mág."

"To je jen formalita. My vyšší čarodějové můžeme nosit hůl, když plníme úkol pro Roke. Což dělám."

"Jako že mne tam vezeš?"

"Ano, přivádím jim studenta. Velice nadaného studenta!"

Na nic dalšího se už nezeptala. Neměla ve zvyku se dohadovat, byla to jedna z jejích dobrých vlastností. Když pak v noci seděli u večeře v hostinci na nábřeží, zeptala se ho s neobvyklou plachostí v hlase: "A opravdu jsem nadaná?"

"Podle mne jsi."

Zamyslela se - rozhovor s ní byl často zdlouhavá záležitost - a pak prohlásila: "Růže vždycky říkala, že mám moc, ale nevěděla jakou. A já... já vím, že ji mám, ale nevím, co to je."

"Však jedeš na Roke, abys to zjistila," a pozvedl sklenku k přípitku. Po chvíli pozvedla svou a usmála se na něho. Ten úsměv byl tak křehký a zářivý, že bezděčně vyhrkl: "Kéž najdeš všechno, co hledáš!"

"Jestli se mi to podaří, bude to tvoje zásluha." V tu chvíli ji miloval takovou, jaká byla, a byl by odpřísáhl, že na ni nemyslí jinak než jako na svého druha v dobrodružném podniku, ve smělém žertu.

Hostinec byl plný a tak se museli spokojit se společným pokojem, v němž s nimi byli další dva pocestní, ale Slonovinovy úmysly byly nanejvýš počestné, i když se za to sám sobě trochu smál.

Další den ráno si na zahrádce hostince utrl snítka nějaké byliny a očaroval ji, aby vypadala jako krásná hůl, opatřená měděnou patkou a vysoká přesně jako on. "Co je to za dřevo?" zeptala se ohromeně Dračinka, když ji spatřila. A když jí se smíchem odpověděl: "Rozmarýna!", rozesmála se také. Začali obcházet mola a vyptávat se, jestli má některá loď namířeno na jih a mohla by odvézt mága s učedníkem na ostrov Moudrých. Netrvalo dlouho a narazili na velkou obchodní loď, která měla namířeno do Wathortu a její kapitán souhlasil, že mága převez zadarmo a učedníka za poloviční cenu. I tak na to padla půlka syrových peněz, ale zato si mohli dopřát pohodlí vlastní kajuty, neboť Mořská vydra byla

palubová, dvoustěžňová loď.

Zatímco se dohadovali s kapitánem, zastavil na molu vůz, z něhož začali vykládat šest známých púltunových sudů. "To jsou naše," všiml si Slonovina. "Do města Hort," upřesnil kapitán a Dračinka tiše dořekla: "Z Irie."

Potom se ohlédla po pevnině. Bylo to poprvé a naposled, co ji viděl se ohlédnout.

Lodní počasník přišel na palubu těsně před vyplutím; žádný rokeský mág, ale počasím ošlehaný muž v prošoupaném námořnickém plášti. Slonovina mu na pozdrav pokynul holí. Čaroděj si ho změřil pohledem od hlavy k patě a prohlásil:

"Na téhle lodi dělá počasí jenom jeden. Jestli to nejsem já, odcházím."

"Já jsem jen pasažér, mistře cest'áku. S radostí ponechám větry ve vašich rukou."

Čaroděj se zadíval na Dračinku. Stála zpříma jako strom a mlčela.

"Dobrá," a to bylo poslední slovo, které Slonovinovi věnoval.

V průběhu cesty se však dal několikrát do hovoru s Dračinkou, což Slonovinu lehce zneklidňovalo. Svou neznalostí a důvěřivostí mohla uvést v ohrožení sebe a tím pádem také jeho. Když se jí zeptal, o čem s počasníkem mluvili, odvětila: "Co s námi bude."

Vytřeštil na ni oči.

"S námi všemi. Z Wayne, Felkwaye, Havnoru, Wathortu i Roke. Se všemi lidmi na ostrovech. Říká, že když měl být král Lebannen vloni na podzim korunován, poslal na Gont pro starého arcimága, aby ho přijel korunovat, ale nepřijel. A nový arcimág nebyl. Proto si nasadil korunu sám. Někteří říkají, že je to špatně, že nesedí na trůnu právoplatně. Ale zase jiní říkají, že novým arcimágem je sám král. Ale on přece není žádný mág, je jenom král. Proto někteří říkají, že znovu nastanou temné roky, kdy nebude vládnout spravedlnost a magie bude zneužívána ke špatnostem."

"To všechno ti řekl ten starý počasník?" zeptal se po chvíli mlčení Slonovina.

"Já myslím, že o tom tak mluví kdekdo," prohlásila Dračinka s bezelstností sobě vlastní.

Když nic jiného, své řemeslo znal počasník dobře. Mořská vydra se hnala na jih. Několikrát narazili na letní bouřky a zčeřené moře, ale ani jednou se nemuseli potýkat s velkou bouří nebo nepříznivým větrem. Vykládali a nabírali náklad v přístavech na severním pobřeží O, v Ilienu, Lengu, Kamery a Přístavu O, a potom zamířili na západ, aby dopravili pasažéry na Roke. Slonovina začal se změnou kurzu na západ pociťovat zvláštní prázdno v žaludku, neboť až příliš dobře věděl, jak je ostrov Roke strážěn. Věděl, že kdyby se proti nim zvedl rokeský vítr, on ani počasník by s ním nic nezmohli. A kdyby se to stalo, Dračinka by se zeptala proč? Proč proti nim fouká?

Byl rád, že pozoruje projevy neklidu také na čaroději, ať již stál po boku kormidelníka, měl hlídku na vrcholu stěžně nebo skasával plachtu při náznaku západního větru. Ale vítr vanul stále od severu. Když jim přinesl bouřku, Slonovina sešel do kabiny, ale Dračinka zůstala na palubě. Řekla mu, že má z vody strach. Neuměla plavat. "Utopit se musí být hrozné," prohlásila, "nedýchat vzduch..." Zachvěla se při té představě. Byl to jediný případ, kdy na sobě dala znát, že se něčeho bojí. Ale v nízké, stísněné kajutě se jí nelíbilo, a tak zůstávala přes den na palubě a když byla noc teplá, také tam spala. Slonovina se nijak nesnažil ji do kabiny nalákat. Už pochopil, že lákání k ničemu nevede. Aby ji dostal, musel ji ovládnout; a k tomu se chystal, jen co přijedou na Roke.

Znovu vyšel na palubu. Počasí se probíralo. Se západem slunce se nad obzorem mraky roztrhaly a ukázaly zlatou oblohu za vysokou, temnou oblinou nějakého kopce.

Slonovina si jej prohlížel se zvláštní směsí nenávisti a touhy.

"To je Rokeská homole, chlapče," ukázal počasník Dračince, která stála vedle něho u zábradlí. "Už vplouváme do Thwilské zátoky. A tam fouká jen takový vítr, jaký chtějí."

Než zajeli hluboko do zátoky a zakotvili, zešeřilo se. "Vylodím se ráno," řekl kapitánovi Slonovina.

Dračinka na něho čekala v jejich maličké kajutě. Byla vážná jako jindy, ale oči jí planuly rozrušením.

"Vylodíme se ráno," zopakoval jí a ona souhlasně přikývla. "Vypadám, jak mám?"

Posadil se na úzkou palandu a podíval se na ni, jak sedí na své; nemohli se proti sobě posadit přímo, protože nebylo dost místa na kolena. V Přístavu O dala na jeho radu a koupila si pořádnou košili a kalhoty, aby jako uchazeč o studium na Škole působila věrohodněji. Tvář měla ošlehanou větrem a vydrhnutou. Vlasy měla spletené do copu a cop na konci rozčesaný, stejně jako Slonovina. Také ruce si

pečlivě umyla; měla je položené na stehnech, dlouhé, pevné ruce; vypadaly jako mužské.

"Jako muž nevypadáš." Obličej jí povadl. "Přede mnou ne. Mně nebudeš nikdy připadat jako muž. Ale nedělej si starosti. Jim tak připadat budeš."

Přikývla, ale tvářila se znepokojeně.

"První zkouška je ta nejdůležitější, Dračinko," pokračoval. Každou noc, kdy ležel v kajutě sám, si tento rozhovor připravoval. "Dostat se do Velkého domu, projít těmi dveřmi."

"Hodně jsem o tom přemýšlela," řekla kvapně a upřímně. "Nemohla bych jim jednoduše říct, kdo jsem? Když půjdeš se mnou a zaručíš se za mne - řekneš, že v sobě nějaké nadání mám, i když jsem žena. Slíbila bych, že složím přísahu a přijmu celibát, klidně budu bydlet odděleně, když budou chtít -" Celou dobu, co mluvila, vrtěl hlavou. "Ne, ne, ne ne. Beznadějné. Marné. To by byla osudová chyba!"

"Ani kdybys -"

"Ani kdybys se za tebe postavil. Vůbec by mě neposlouchali. Rokeský řád zakazuje, aby ženy byly učeny Vyšší umění, cokoli z jazyka tvoření. Vždycky to tak bylo. Nebudou poslouchat. Proto jim někdo musí ukázat! A my jim ukážeme, ty a já. My jim dáme lekci. Musíš být odvážná, Dračinko. Nesmíš to vzdát, nesmíš si říkat: 'No co, když je jednoduše poprosím, aby mě pustili dál, nemůžou mě odmítnout.' Můžou a udělají to. A když prozradíš, kdo jsi, potrestají tě. A mě taky." Na poslední slova dal silný důraz a v duchu si pošeptal: "Zlé pryč!"

Chvilí si ho prohlížela nečitelnými očima a nakonec řekla:

"Co musím udělat?"

"Věříš mi, Dračinko?"

"Věřím."

"Dáš mi plnou, bezvýhradnou důvěru - když víš, že riziko, které na sebe v tomto podniku беру, je větší než tvoje?"

"Ano."

"Pak mi musíš říct slovo, které svěříš Dveřníkovi."

Vytřeštila na něho oči. "Ale já jsem myslela, že to mi řekneš ty-heslo."

"Heslo, o které tě požádá, je tvoje pravé jméno."

Chvilí počkal, až to pochopí, a pak tiše pokračoval: "A taky abych tě mohl začarovat vzhledovým kouzlem, aby mohlo být tak pevné a důkladné, že v tobě mistři z Roke uvidí muže a nikoho jiného - abych to dokázal, potřebuju znát tvé jméno." Znovu se odmlčel. Když mluvil, měl pocit, že všechno, co říká, je pravda. Z jeho hlasu znělo dojetí a laskavost. "Mohl jsem je zjistit už dávno. Ale rozhodl jsem se, že to neudělám. Chtěl jsem, abys mi uvěřila tak, že mi svoje jméno řekneš sama."

Klopila pohled na ruce, které teď držela sepnuté na klíně. V kalném, načervenalém světle kaj utni lampy jí řasy kreslily na tváři velice jemné, dlouhé stíny. Pak zvedla oči přímo k němu. "Jmenuji se Irian."

Usmál se.

Ona se neusmála.

Neřekl nic. Vlastně byl na rozpacích. Kdyby byl býval věděl, jak to bude snadné, mohl mít její jméno a s ním i moc přimět ji ke všemu, čeho se mu zachce, již před mnoha dny a týdny. A stačilo by mu tento šílený plán pouze předstírat - nemusel se vzdávat platu a své vratké váženosti, mohl si odpustit tuto cestu přes moře, nemusel se kvůli tomu trmácet až na Roke! Najednou viděl, jak je celý ten nápad hloupý. I kdyby se snažil sebevíc, nedokázal by ji zamaskovat tak, aby Dveřníka přelstil, třeba jen na okamžik. Veškeré představy o tom, že mistry pokoří tak, jak pokořili oni jeho, byly nesmyslné. Nechal se touhou svést tuto dívku tak zaslepit, že sám padl do pastí, kterou jí nastražil. Trpce si uvědomil, že to tak bylo pokaždé: vždycky uvěřil vlastním lžím, chytil se do sítí, které předtím tak pracně spletl. Udělal ze sebe na Roke blázna už jednou a teď se vrátil, aby to udělal znovu. Zvedl se v něm silný, skličující hněv. Bylo to k ničemu, všechno to bylo k ničemu.

"Co se děje?" zeptala se. Vlídlost jejího hlubokého, chraptivého hlasu ho zlomila úplně. Schoval obličej do dlaní a jen s přemáháním se nerozbrečel.

Položila mu ruku na koleno. Bylo to vůbec poprvé, co se ho dotkla. Vydržel to, teplo a tíhu jejího doteku, o nějž tolik stál, že kvůli němu promarnil tolik času.

Chtěl jí nějak ublížit, udělat něco, aby tu svou hroznou, hloupou laskavost sama popřela, ale když

konečně promluvil, řekl:

"Dělal jsem to všechno jen proto, abych se s tebou mohl pomilovat."

"Vážně?"

"A co myslíš? Že patřím k těm jejich eunuchům? Že jsem se vykastroval magií, abych mohl být svatý? Proč myslíš, že nemám hůl? Proč myslíš, že nejsem ve Škole? Chceš říct, že jsi věřila všemu, co jsem ti řekl?"

"Ano," odvětila. "Promiň." Ještě stále měla ruku na jeho koleni. "Jestli chceš, můžeme se pomilovat," navrhla.

Posadil se a zůstal nehnutě sedět.

"Co vlastně jsi?" zeptal se jí nakonec.

"Nevím. Proto jsem se chtěla dostat na Roke. Abych to zjistila."

Vytrhl se jí a shrbeně se postavil; v nízké kabině nemohl stát rovně ani jeden z nich. Stál od ní nejdál, jak to šlo, otočen zády, zatínal pěsti a zase je rozevíral.

"Nic nezjistíš. Všechno jsou to lži a podvody. Staříci si hrají se slovy. Já jsem na ty jejich hry nechtěl přistoupit, a tak jsem odešel. Víš, co jsem udělal?" Otočil se a ve vítězném šklebu jí ukázal zuby. "Přivedl jsem si do pokoje děvče, děvče z města. Do své cely. Do vlastní malé, kamenné, celibátní cely. Měla okno do uličky za domem. Žádné kouzlo v tom nebylo - vedle těch jejich kouzel ti vlastní kouzla nejsou nic platná. Ale ona chtěla přijít a přišla, tak jsem jí z okna spustil provazový žebřík a ona po něm vylezla nahoru. A když jsme byli v nejlepším, vtrhli tam ti starci! Já jsem jim ukázal! A kdyby se mi podařilo dostat dovnitř tebe, ukázal bych jim zase, já bych jim dal lekci!"

"Udělám, co se dá."

Nevěřicně na ni zíral.

"Mám pro to jiné důvody než ty," pokračovala, "ale pořád o to stojím. Urazili jsme takovou cestu. A řekla jsem ti své jméno."

Byla to pravda. Znal její pravé jméno: Irian. Pálilo ho v hlavě jako rozpálený, řehavý uhlík. Jeho myšlení to nedokázalo vydržet. Se svými znalostmi toho neuměl využít. Jeho jazyk to nebyl schopen vyslovit. Podívala se na něho. Slabé světlo lucerny změkčovalo ostré, tvrdé rysy její tváře. "Jestli jsi mne sem přivedl jenom proto, abych se s tebou pomilovala, Slonovino, můžeme to udělat. Jestli o to ještě stojíš." Nejdřív nebyl schopen slova, potom zavrtěl hlavou. Po chvíli se dokázal rozesmát. "Myslím, že tu možnost jsme už... promeškali..."

V pohledu, kterým se na něho zadívala, nebyla lítost, výčitka ani stud.

"Irian," oslovil ji. Najednou to šlo snadno, její jméno mu ve vyschlých ústech chutnalo příjemně a chladivě jako pramenitá voda. "Aby ses dostala do Velkého domu, Irian, musíš udělat toto..."

3. Azver

Rozloučil se s ní na rohu úzké, šedivé, tajemně působící ulice, která mezi holými zdmi stoupala ke dřevěným dveřím ve vyšší zdi. Očaroval ji, takže vypadala jako muž, i když se jako muž necítila.

Nakonec si se Slonovinou padli do náruče, protože přece jenom byli přátelé, společníci, a on to všechno udělal kvůli ní. "Odvalu!" popřál a pustil ji. Prošla ulicí a přede dveřmi se zastavila. Ohlédla se, ale už tam nebyl.

Zaklepala.

Po chvíli zaslechla v zámku zarachocení. Dveře se otevřely. Stál v nich na pohled obyčejný muž ve středních letech. "Mohu pro tebe něco udělat?" zeptal se. Neusmál se, ale hlas měl příjemný.

"Můžete mne vpustit do Velkého domu, pane."

"A znáš cestu, kterou se vchází?" Mandlově tvarované oči měly pozorný výraz, přesto to vypadalo, jako by si ji prohlížely ze vzdálenosti mil nebo let.

"Vchází se tudy, pane."

"Víš, čím jméno mi musíš říct, než tě vpustím dovnitř?"

"Vlastní, pane. To jméno je Irian."

"Skutečně?"

To ji zarazilo. Mlčky tam stála. "Je to jméno, které mi dala čarodějnice Růže z mojí vesnice na Wayi, v prameni pod Irijským kopcem," řekla nakonec. Neměla proč něco na tom měnit, mluvila přece pravdu.

Dveřník si ji dlouho prohlížel, nebo jí to alespoň jako dlouhá chvíle připadalo. "Pak je to tvoje jméno," prohlásil. "Ale možná není celé. Myslím, že máš ještě nějaké."

"Nevím, pane."

Po další dlouhé odmlce prohodila: "Třeba se je dozvím tady, pane."

Dveřník maličko pokýval hlavou. Sotva patrný úsměv mu na tváři udělal srpkovité vrásky. Potom ustoupil. "Pojď dál, dcero."

Překročila práh Velkého domu.

Slonovinovo vzhledové kouzlo z ní spadlo jako pavučina. Byla sebou a podle toho vypadala.

Šla kamennou chodbou za Dveřníkem. Teprve na konci ji napadlo ohlédnout se, jak světlo prosvítá tisíci listy stromu vyřezaného do vysokých dveří v zárubních bílých jako kost.

Mladík v šedém plášti, který pospíchal chodbou, se prudce zastavil, když se k nim přiblížil. Vytřeštil oči na Irian; potom úsečně kývl hlavou a šel dál. Ohlédl se za ním. Také on se za ní ohlížel. Ve výšce očí chodbou rychle plula koule mlhavého zeleného ohně, která mladíka očividně pronásledovala. Dveřník na ni mávl rukou a koule se mu vyhnula. Irian prudce ucukla a shýbla se, ale přesto cítila, jak ji chladný oheň zaštípal ve vlasech, když nad ní přelétal. Dveřník se rozhlédl. Teď byl jeho úsměv širší. I když nic neřekl, cítila, že o ní ví a že o ni má starost. Vzpřímila se a vydala se za ním.

Před dubovými dveřmi zůstal stát. Místo aby zaklepal, nakreslil na ně koncem své hole, lehké hole z nějakého našedlého dřeva, malé znamení nebo runu. Zvučný hlas na druhé straně zavolal: "Vstupte!" a dveře se otevřely.

"Prosím, Irian, chvilku tady počkej," Dveřník vešel dovnitř a dveře za sebou nechal dokořán. Viděla police s knihami, stůl, na němž se vršily další knihy, kalamáře a spisy, dva nebo tři chlapce usazené u stolu a šedovlasého, podsaditého muže, s nímž Dveřník mluvil. Všimla si, jak se mužova tvář změnila, všimla si, jak k ní jeho oči krátce, překvapeně zalétly, viděla, jak se Dveřníka na něco tiše, rozčileně vyzptává.

Pak k ní oba přišli. "Mistr Proměňář z Roke - Irian z Waye," představil je Dveřník.

Proměňář si ji neskrývaně prohlížel. Byl menší než ona. Podíval se na Dveřníka a potom znovu na ni.

"Odpusťte mi, že o vás takto před vámi mluvím, mladá dámo, ale musím," promluvil. "Mistře Dveřníku, víš, že bych o tvém rozsudku nikdy nepochyboval, ale Rád hovoří jasně. Musím se tě zeptat, co tě pohnulo k tomu, že jsi jej porušil a vpustil jsi ji sem."

"Požádala mne o to," odvětil Dveřník.

"Ale -" Proměňář se odmlčel.

"Kdy naposledy požádala o přijetí do Školy nějaká žena?"

"Vědí, že Rád jim to neumožňuje."

"Věděla jsi to, Irian?" zeptal se jí Dveřník a ona odpověděla: "Ano, pane."

"Tak kdo tě sem přivedl?" zeptal se Proměňář. Řekl to přísně, ale netajil při tom zvědavost.

"Mistr Slonovina říkal, že bych se mohla vydávat za muže. Ale já jsem myslela, že bych měla říct, kdo jsem. Budu dodržovat celibát stejně jako všichni ostatní, pane."

Na Dveřníkových lících se objevily dva dlouhé obloučky; uzavíraly křivku jeho úsměvu. Proměňářova tvář zůstala přísná; pouze zamrkal a po krátkém zamyšlení usoudil: "Jsem si jist - ano - být upřímná byl určitě lepší plán. Jakže se jmenoval ten mistr?"

"Slonovina," odpověděl Dveřník. "Chlapec z havnorského Velkého přístavu, kterého jsem pustil dovnitř před třemi lety a vloni jsem ho pustil ven, jak si možná vzpomeneš."

"Slonovina! Ten, který se učil u Ruky? - Je tady?" obrátil se Proměňář hněvivě na Irian. Stála zpríma a neřekla nic.

"Ve Škole není," vysvětlil Dveřník s úsměvem.

"Oklamal tě, děvče. Pokusil se udělat si z nás blázny, a tím si udělal blázna z tebe."

"Já jsem využila jeho, aby mi pomohl dostat se sem a prozradil mi, co mám říct Dveřníkovi," odvětila Irian. "Nepřišla jsem proto, abych si z někoho dělala blázny, ale proto, abych se dozvěděla, co potřebuji vědět."

"Často jsem se divil, proč jsem toho chlapce vůbec vpustil dovnitř," poznamenal Dveřník. "Teď už tomu začínám rozumět."

Proměňář se na něho zadíval a po krátkém dumání se vážně zeptal: "Jak to myslíš, Dveřníku?"

"Myslím, že Irian z Wayne k nám možná nepřišla hledat jen to, co potřebuje vědět ona, ale také to, co potřebujeme vědět my." Dveřníkův hlas byl stejně vážný a úsměv mu z tváře zmizel. "Možná je to věc, o které by si nás devět mělo promluvit mezi sebou."

Proměňář to přijal s pohledem, v němž bylo znát neskrývaný úžas; ale nezačal Dveřníkův návrh zpochybňovat. "Ale mezi studenty ne."

Dveřník souhlasně zavrtěl hlavou.

"Může se ubytovat ve městě," navrhl s jistou úlevou Proměňář.

"Abychom se mohli bavit za jejími zády?"

"Snad ji nechceš přivést do Poradní síně?" zeptal se nevěřicně Proměňář.

"Arcimág tam mladého Arrena vzal."

"Jenže - jenže Arren byl král Lebannen -"

"A kdo je Irian?"

Proměňář chvíli mlčky stál a pak tiše, uctivě řekl: "O co ti vlastně jde, příteli, co se chceš dozvědět? Kdo je to děvče, že pro ni žádáš něco takového?"

"A kdo jsme my," zeptal se Dveřník, "že ji odmítáme, aniž bychom zjistili, co je zač?"

"Žena," řekl mistr Proměňář.

Irian strávila několik hodin čekáním ve Dveřníkově komnatě, nízké, světlé, prázdné místnosti, jejíž okno, dělené na malé tabulky, se otvíralo do zahrad Velkého domu - úhledných, dobře obhospodařovaných zahrad s dlouhými záhony zeleniny a bylin, za nimiž vyrůstaly ovocné keře a stromy. Pozorovala statného, snědého muže a dva chlapce, kteří vyšli z domu a dali se do plení jednoho zeleninového záhonu.

Přinášelo to úlevu jejím myšlenkám, dívat se, jak pečlivě pracují. Nejraději by jim šla pomoci. Čekání a cizí prostředí na ni těžce doléhaly. Dveřník jí přinesl talíř se studeným masem, chlebem a pórkem. Snědla to, protože jí to řekl, ale kousala a polykala s námahou. Pak zahradníci odešli a z okna se nebylo na co dívat, jen na rostoucí hlávky zelí, poskakující vrabce, občas nějakého dravého ptáka, daleko a vysoko na obloze, a vítr, který za zahradami čeřil koruny stromů.

Dveřník se vrátil a vyzval ji: "Pojď se mnou, Irian, představím ti rokeské mistry."

Srdce se jí rozběhlo v rytmu koňského evalu. Šla za ním bludištěm chodeb do síně s temnými stěnami, osvětlené řadou vysokých hrotitých oken. Stála tam skupinka mužů. Když do síně vstoupila ona, všichni se otočili a podívali se na ni.

"Pánové, představuji vám Irian z Wayne," pravil Dveřník. Všichni mlčeli. Pokynul jí, aby šla dál. "Mistra Proměňáře již znáš," pokračoval. Vyjmenoval všechny ostatní, ale nestačila si jejich jména a obory zapamatovat, s výjimkou toho, že mistr Bylinář byl muž, kterého považovala za zahradníka, a toho, že ten, který z nich vypadal nejmladší, vysoký muž s přísnou, krásnou tváří, jakoby vytesanou z tmavého kamene, byl mistr Povolávač. Právě on promluvil, když mistr Dveřník skončil. "Žena," pronesl.

Dveřník jednou kývl hlavou, klidný jako vždycky.

"A kvůli tomu jsi svolal Devítku? Kvůli tomu a ničemu jinému?"

"Kvůli tomu a ničemu jinému," potvrdil Dveřník.

"Nad Vnitřním mořem viděli létat draky. Roke nemá arcimága a ostrovy nemají náležitě korunovaného krále. Máme skutečné úkoly," Povolávač se zřejmě hněval. Nejenom tvář, také hlas měl jako z kamene, studený a těžký. "Kdy se budeme věnovat jim?"

Rozhostilo se nepříjemné ticho, které neporušil ani Dveřník. Nakonec promluvil drobný muž se zářivýma očima, který nosil pod šedým pláštěm mágů červenou halenu.

"Privádíš tuto ženu do našeho domu jako studenta, mistře Dveřníku?"

"Kdyby ano, museli byste vy všichni vyjádřit buď souhlas nebo nesouhlas," odvětil.

"Tak privádíš?" zeptal se muž v červené haleně a pousmál se.

"Mistře Ruko, požádala, aby mohla vstoupit jako student, a já jsem nenašel důvod, proč jí to odepřít."

"Všechny důvody hovoří proti," odmítl Povolávač.

Jako další promluvil muž s hlubokým, jasným hlasem. "Nezáleží na našem rozhodnutí, ale na Rokeském

řádu, na jehož dodržování jsme všichni přísahali."

"Pochybují, že Dveřník by jej porušil jen tak," prohlásil jeden z mužů. Dokud nepromluvil, Irian si ho nevšimla, třebaže byl mohutný, bělovlasý, vyzábělý a vrásčitý v obličeji. Na rozdíl od ostatních se na ni díval, když mluvil. "Já jsem Kurremkarmerruk," řekl jí. "Jako mistr Jmenovač mohu podle libosti nakládat s jmény, včetně vlastního. Kdo dal jméno tobě, Irian?"

"Čarodějnice Růže z naší vesnice, pane," odpověděla. Stála zpříma, ale hlas jí zněl pisklavě a skřípavě.

"Je snad pojmenovaná špatně?" zeptal se Jmenovače Dveřník.

Kurremkarmerruk zavrtěl hlavou. "To ne. Ale..."

Povolávač, který k nim doteď stál obrácen zády, čelem ke krbu bez ohně, se otočil. "Nejsme tady proto, abychom se zabývali jmény, která si dávají čarodějnice," prohlásil. "Jestli máš na této ženě nějaký zájem, Dveřníku, věnuj se mu mimo tyto zdi - za dveřmi, jejichž střežením ses zavázal. Nemá tady místo a nikdy je mít nebude. Jediné, co nám může přinést, je zmatek, rozkol a ještě větší slabost. To je poslední, co v její přítomnosti říkám. Na vědomou chybu se dá odpovědět jediné mlčením."

"Mlčení nestačí, pane," ozval se muž, který dosud nepromluvil. Irian připadal velice zvláštní. Měl bledou, načervenalou kůži, dlouhé světlé vlasy a úzké oči barvy ledu. Také jeho řeč zněla cize, tvrdě a jaksi pokřiveně. "Mlčení je odpověď na všechno, a také na nic," řekl.

Povolávač zvedl vznešený, tmavý obličej, přes celou místnost se na bledého muže upřeně podíval, ale nepromluvil. Beze slova a bez jakéhokoli gesta se opět otočil a odešel ze síně. Když pomalým krokem míjel Irian, odtáhla se od něho. Bylo to, jako by se vedle ní otevřel hrob, zimní hrob, studený, mokrý a temný. Dech jí uvízl v hrdle. Trochu zalapala po dechu. Když se vzpamatovala, všimla si, že Proměňář i ten bledý muž si ji pozorně prohlížejí.

Ten, který měl hlas jako hluboce znělý zvon, se na ni díval také a promluvil na ni s nepřikrášlenou, vlídnou vážností. "Podle mého, Irian, muž, který tě sem přivedl, uškodit chtěl, ale ty ne. Přesto svou přítomností nám i sobě škodiš. Škodí všechno, co není na svém místě. Sebelépe zazpíváný tón kazí melodii, do níž nepatří. Ženy učí ženy. Čarodějnice se učí svému řemeslu od jiných čarodějnic a od čarodějů, ne od mágů. To, co tady učíme, je v řeči, která není určena pro jazyky žen. Mladí se proti takovým zákonům bouří, říkají, že jsou nespravedlivé, despotické. Ale jsou to platné zákony, která nestojí na tom, co chceme, ale na tom, co je. Spravedliví i nespravedliví, pošetilí i moudří, všichni je musejí poslouchat, jinak marní život a nakonec budou litovat."

Proměňář a hubený, pozorně se tvářící starý muž vedle něho souhlasně přikyvovali. Pak promluvil mistr Ruka. "Mrzí mne to, Irian. Slonovina byl můj žák. Jestli jsem ho učil špatně, udělal jsem ještě hůř, když jsem ho poslal pryč. Považoval jsem ho za bezvýznamného a tedy neškodného. Ale on ti lhal a oklamal tě. Nemusíš se stydět. Zavínil to on, a já."

"Já se nestydím." Irian se po nich všech rozhlédla. Cítila, že by jim měla poděkovat za zdvořilost, ale ne a ne najít slova. Toporně jim kývla na pozdrav, obrátila se a vyšla z místnosti.

Když došla na křižovatku chodeb a zastavila se, protože nevěděla, kterou cestou se dát, dohonil ji Dveřník. "Tudy," ukázal jí a srovnal s ní krok. Po chvíli řekl ještě jednou: "Tudy," a tak zanedlouho dorazili ke dveřím. Nebyly zhotoveny z rohoviny a slonoviny. Byl to dub, nepoznamenány žádnou řezbou, černý a mohutný, s železnou zástrčkou, stářím chlazenou do tenká. "To jsou zadní dveře," mág odsunul zástrčku. "Říkalo se jim Medrova brána. Jsem strážcem obou dveří." Otevřel je. Denní jas Irian oslepil. Když znovu viděla zřetelně, spatřila stezku; vinula se od dveří do zahrad a do polí za nimi; ještě dál za poli se tyčily vysoké stromy a oblina Rokeské homole. Ale na stezce těsně přede dveřmi, jako by na ně čekal, stál světlolasý muž s úzkýma očima.

"Skladebník," pravil Dveřník, nikterak nepřekvapen.

"Kam tuto dámu posíláš?" zeptal se Skladebník svým zvláštním přízvukem.

"Nikam," přiznal Dveřník. "Vypouštím ji ven, stejně jako jsem ji na její přání vpustil dovnitř."

"Půjdeš se mnou?" obrátil se Skladebník k Irian.

Podívala se na něho, potom na Dveřníka, a neřekla nic.

"Nežiji tady v Domě," vysvětloval Skladebník. "Nežiji v žádném domě. Bydlím tam. V Háji. - Ach," a nečekaně se otočil. Na stezce těsně za ním stál mohutný bělovlasý muž, Jmenovač Kurremkarmerruk. Nebyl tam, dokud Skladebník neřekl: "Ach." Irian ohromeně přejížděla očima z jednoho na druhého.

"To, co vidíš, je jenom moje zdání, obraz, posel," obrátil se k ní starý muž. "Ani já tady nežiji. Několik mil odtud." Ukázal severním směrem. "Až tě to přestane bavit tady se Skladebníkem, můžeš tam za mnou přijít. Rád bych se o tvém jménu dozvěděl víc." Kývl na ostatní dva mágy a zmizel. Na místě, kde stál, ve vzduchu těžkopádně poletoval čmelák.

Irian sklopila oči k zemi. Po dlouhém mlčení si odkašlala a zeptala se: "Je pravda, že tady svou přítomností škodím?" Hlavu nezvedla.

"Nevím," odvětil Dveřník.

"V Háji se žádná škoda stát nemůže," řekl Skladebník. "Pojď se mnou. Mám tam starý domek, chatrč. Starou a špinavou. To ti nevadí, ne? Můžeš nějaký čas zůstat. Pak uvidíš." A vykročil stezkou mezi petrželi a fazolemi. Podívala se na Dveřníka.

Pousmál se. Vydala se za mužem se světlými vlasy.

Šli asi půl míle. Homole se jí vypínala v plné mohutnosti po pravé ruce, zalitá paprsky západního slunce. Za nimi se na nižším pahorku rozkládala šedivá, mnoha střechami korunovaná Škola. Před nimi vyrostl lesík. Irian rozeznávala duby, vrby, kaštiny, jasany a vysoké jehličnaté stromy. Z temné, sluncem prozařované houštiny vybíhal potok se zelenými břehy, na mnoha místech udusaný dohněda, kam dobytek a ovce chodili pít nebo kde přecházeli na druhou stranu. Po schůdkách opustili pastvinu, na níž nějakých padesát, šedesát ovcí spásalo krátkou, sytě zelenou travu, a zastavili se nedaleko potoka. Mág ukázal na nízkou, mechem porostlou střechu, zpola skrytou odpoledními stíny stromů. "To je ten dům. Zůstaň tady alespoň dnes. Zůstaneš?"

Požádal ji, aby zůstala, nepřikázal jí to. Nezbyvalo jí nic jiného než přikývnout.

"Přinesu něco k jídlu," a znovu vykročil. Zrychlil tak, že zanedlouho, byť ne tak náhle jako Jmenovač, zmizel ve střídajících se stínech a světlem zalitých místech pod stromy. Irian se za ním dívala, dokud nenabyla jistoty, že je pryč, a pak prošla vysokou trávou a býlím k domku.

Vypadal velice staře. Byl mnohokrát představován, ale teď už na něj dlouho nikdo nesáhl. Ani v něm už dlouho nikdo nežil, alespoň tak působil. Ale byl to příjemný pocit, jako by ti, kteří tam spali, spali klidně. Pokud šlo o zchátralé zdi, myši, pavučiny a téměř žádný nábytek, nic z toho nebylo pro Irian nové. Našla vypelichaný smeták a trochu zametla. Rozbalila si na pryčnu deku. Ve skříni se zkřivenými dveřmi našla popraskaný džbán a nabrala do něho vodu z čistého potoka, který tiše plynul na deset kroků od dveří. To všechno udělala jakoby v transu a když byla hotova, sedla si do trávy, zády se opřela o stěnu domku, vyhrátou sluncem, a usnula.

Když se probudila, mistr Skladebník seděl opodál a mezi nimi stál v trávě koš.

"Máš hlad? Najez se," vybídl ji.

"Až později. Děkuji, pane."

"Já mám hlad právě teď," přiznal mág. Vzal si z košíku natvrdo uvařené vejce, natřkl je, oloupal a snědl. "Říká se tomu 'Vydrův dům'. Velice starý. Stejně starý jako Velký dům. Tady je všechno staré. I my jsme staří - mistři."

"Vy nejste," ozvala se Irian. Hádala mu mezi třiceti a čtyřiceti, i když to šlo těžko poznat; jeho vlasy jí stále připadaly bílé, protože nebyly černé.

"Ale přišel jsem z daleka. Míle mohou být jako roky. Jsem Karg, z Karega. Říká ti to něco?"

"Ojínění!" vyhrkla Irian a vytřeštila na něho oči. Rázem se jí vybavily všechny Chudobčiny balady o tom, jak se Ojínění plavívali na východ, aby tam plenili a napichovali na kopí nevinné děti, příběh, jak Erreth-Akbe ztratil Prsten míru, i nové písně a Královská legenda o tom, jak se arcimág Krahujec mezi Ojíněné vypravil a přinesl ten prsten zpět -

"Ojínění?" zeptal se Skladebník.

"Jako sníh. Bílí," a rozpačitě uhnula pohledem.

"Ach tak," dovtípil se Skladebník. "Mistr Povolávač není starý." Úzké oči barvy ledu se na ni podívaly úkosem.

Neřekla nic.

"Myslím, že ses ho bála."

Přikývla.

Když ani teď nic neřekla, po chvíli promluvil sám. "Ve stínu těchto stromů zlo není. Jenom pravda."

"Když kolem mne prošel, uviděla jsem hrob," zašeptala.

"Hm."

Udělal z kousků skořápky hromádku na zemi vedle kolena. Narovnal bílé úlomky do oblouku, který pak doplnil do kruhu. "Ano," kývl s pohledem upřeným na skořápky. Potom sebral hrst hlíny a úhledně, pečlivě je zasypal. Oprášil si ruce. Znovu zalétl očima k Irian a hned zase jinam.

"Byla jsi čarodějnice, Irian?" zeptal se.

"Ne."

"Ale něco o tom víš."

"Ne. Nevím. Růže mě nechtěla nic naučit. Říkala, že si netroufá. Protože mám nějakou moc, ale ona neví jakou."

"Ta tvoje Růže je moudrá květina," řekl mág, ale neusmál se.

"Já ale vím - vím, že mám něco udělat, něčím se stát. Proto jsem chtěla přijít sem. Abych to zjistila. Na ostrově Moudrých."

Už si na jeho cizí tvář zvykala a dokázala v ní číst. Zdálo se jí, že vypadá smutně. Mluvil přísně, úsečně, chladně a klidně. "Vždycky muži z ostrova moudří nejsou, že? Možná tak Dveřník." Tentokrát se na ni podíval, nikoli letmo, ale přímo, podíval se jí do očí a připoutal její pohled svým. "Ale tam, v lese. Pod stromy. Tam je stará moudrost. Která nikdy nezestárne. Učit tě nemohu. Můžu tě odvést do Háje." Po chvíli vstal. "Chceš?"

"Ano," souhlasila.

"Dům ti vyhovuje?"

"Ano -"

"Zítřka," a odešel.

A tak dalších čtrnáct nebo víc horkých letních dní Irian přespávala ve Vydrově domě, kde vládl klid, jedla, co jí mistr Skladebník nosil v košíku - vajíčka, sýr, zeleninu, ovoce, uzené skopové - a každé odpoledne s ním chodila mezi vysoké stromy Háje, kde jako by cesty nikdy nebyly přesně tam, kde si je pamatovala, a často vedly mnohem dál, než by odpovídalo velikosti lesa. Chodili mlčky a mluvili jen zřídka, když odpočívali. Mág byl tichý člověk. Náznak prudkosti v sobě měl, ale nikdy ji před ní nedal najevo a jeho přítomnost byla stejně nevtrlivá jako přítomnost stromů nebo vzácně se vyskytujících ptáků a čtyřnohých tvorů, kteří v Háji žili. Jak řekl, nesnažil se ji učit. Když se zeptala, řekl jí, že Háj, stejně jako Rokeská homole, tu stojí od časů, kdy Segoy stvořil všechny ostrovy světa, a že veškerá magie je v kořenech stromů, které jsou propleteny s kořeny všech lesů, které byly nebo mohou být. "A někdy je Háj tady, a jindy je někde jinde. Ale vždycky je."

Nikdy nezjistila, kde bydlí. Předpokládala, že v teplých nocích, jaké právě jsou, přespává tam, kde se mu zachce. Ptala se ho, odkud se bere jídlo, které jí dává; řekl, že to, co nepochází z vlastních zdrojů Školy, je od statkářů z okolí, kteří mají za to, že jim to mistři štědře vynahrazují ochranou, kterou poskytují jejich stádům, polím a sadům. Chápala to. Na Wayi se rčení "mág bez žvance" používalo pro něco nebývalého, neslýchaného. Ona však nebyla mág, a tak, aby měla pocit, že si svůj žvanec zasloužila, se snažila podle svých sil opravovat Vydrův dům. Od sedláků si půjčovala nářadí, hřebíky a sádku kupovala v městě Thwil, protože jí ještě zbývala polovina sýrových peněz.

Skladebník nikdy nepřišel dřív než krátce před polednem, takže měla dopoledne pro sebe. Byla na samotu zvyklá, ale přesto se jí stýskalo po Růži, Chudobce a Zajícovi, po slepicích, krávacích, ovčích a neukázněných, hloupých psech a po všech pracích, které doma dělala, aby Stará Iria zůstala pohromadě a aby bylo co na stůl. Proto každé ráno beze spěchu něco dělala, dokud se z lesa nevynořil mág, jehož sluncem zbarvené vlasy se leskly ve slunečních paprscích.

Jakmile přišla do Háje, přestávala myslet na to, jestli něco je nebo není zasloužené, přestávala myslet dokonce i na učení. Stačilo tam být, to bylo vším.

Když se ho zeptala, jestli tam z Velkého domu chodí studenti, odpověděl jí: "Občas." Jindy jí zase řekl: "Moje slova neznamenají nic. Poslouchej listy."

To bylo jediné, co jí řekl a co se dalo považovat za učení. Jak chodila, poslouchala listy, když jimi vítr šelestil nebo se prudce proháněl korunami stromů. Pozorovala hru stínů a přemýšlela o kořenech stromů v temné zemi. Když byla v Háji, nic jí nechybělo. Přesto stále cítila, že něco čeká. Nebylo v tom

rozladění, nebylo to nic naléhavého. Nejsilněji a nejzřetelněji na ni to němé očekávání doléhalo vždy, když vyšla z krytu stromů a spatřila širé nebe.

Když jednou šli už dlouho a stromy, tmavé jehličnany, které neznala, se kolem nich tyčily do závratné výšky, zaslechla nějaké volání - zvuk rohu, výkřik? - vzdálené, na samotné hranici slyšitelnosti. Zastavila se a zaposlouchala se. Mág šel dál, otočil se až ve chvíli, kdy si uvědomil, že zůstala stát.

"Zaslechla jsem -" začala, ale nedokázala říct, co vlastně slyšela.

Poslouchal. Nakonec šli dál, tichem, které to vzdálené volání ještě umocnilo a prohloubilo.

Nikdy nechodila do Háje bez něho a trvalo ještě dlouho, než ji v něm nechal samotnou. Ale když jednoho horkého odpoledne dorazili na mýtinu v dubovém lese, slíbil: "Já se vrátím?" a rychlým, tichým krokem odešel, prakticky okamžitě se ztratil v neustále pohyblivé, proměnlivé hře světél a stínů v lesní houštině.

Nijak ji nelákalo vydat se na průzkum na vlastní pěst. Poklidnost místa jako by si sama říkala o ticho, pozorování, poslouchání. Navíc věděla, jak zrádné mohou stezky být a že Háj je, jak to řekl Skladebník, "větší uvnitř než venku". Sedla si do stínu, strakatého prosvítajícím sluncem, a dívala se, jak si stíny listů na zemi hrají. Vrstva žaludů byla silná; divokého kance sice v lese na vlastní oči nikdy nezahlédla, ale tady viděla jejich stopy. Na okamžik zachytila pach lišky. Myšlenky jí plynuly stejně nerušené a tiše jako vánek vyhrátým světlem.

Často tady mívala pocit, že v hlavě nemá myšlenky, zato ji má plnou samotného lesa, ale dnes se jí vybavily vzpomínky a byly živé. Myslela na Slonovinu, na to, že ho nejspíš už nikdy nespatří; přemýšlela, jestli se nechal nějakou lodí odvézt zpátky na Havnor. Řekl jí, že do Západní Tůně se už nevrátí; uznával jedině Velký přístav, královské město, a kdyby to záleželo na něm, ostrov Way by se klidně mohl potopit stejně hluboko do moře jako Soléa. Ale ona vzpomínala na wayské cesty a pole s láskou. Vzpomínala na vesnici Stará Iria, na mokřinatý pramen pod Irijským kopcem, na starý dům na něm. Vzpomínala na Chudobku, jak v kuchyni za zimních večerů zpívala balady a dřeváky si klepala do rytmu; a na starého Zajíce, jak jí na vinici nožem ostrým jako břitva ukazoval, jak se réva prořezává "až na život"; a na Růži, její Etuadis, šeptající zařikadla, aby dítěti ulevila od bolesti ve zlomené paži. Vždyť jsem znala moudré lidi, pomyslela si. Vzpomínám na otce se její mysl nejdříve vyhnula, ale pohyb listů a stínů ji stejně vyvolal. Viděla ho opilého, jak křičí. Cítila na sobě jeho chlípné, rozechvělé ruce. Viděla ho plakat, nemocného, zahanbeného. A potom jí žal proplul tělem a rozplynul se, jako bolest, která se časem vytrácí. Znamenal pro ni méně než matka, kterou nikdy nepoznala.

Protáhla se, pochválila si, jak je jí v teple příjemně, a zatoulala se v myšlenkách ke Slonovinovi.

Nepoznala v životě nikoho, po kom by zatoužila. Když mladý mág přijel poprvé, tak stíhlý a sebejistý, přála si, aby po něm dokázala zatoužit; ale nestalo se, tenkrát ani později, a proto došla k závěru, že ho chrání nějakým kouzlem. Růže jí vysvětlila, že taková kouzla fungují "tak, aby sis něco nevzala do hlavy ty ani oni, protože by jim to prý vzalo sílu." Jenže Slonovina, chudák Slonovina, byl zranitelný až příliš. Jestli někdo byl začarovaný kouzlem cudnosti, musela to být jediné ona sama, protože i když byl milý a hezký, nedokázala k němu pocítit víc než náklonnost, a jestli po něčem prahla, bylo to dozvědět se od něho všechno, co jí mohl říct.

Usazená v hlubokém tichu Háje, zamyslela se nad sebou. Žádný pták nezpíval; vítr se utiřil; listy visely bez hnutí. Jsem snad začarovaná? Jsem jalový tvor, neúplný, neženský? ptala se sama sebe a zahleděla se na své silné, holé paže a na nevelké, měkké oblíny řader ve stínu pod límcem košile.

Zvedla hlavu a spatřila Ojíněného, jak vychází z temné uličky mezi duby a přichází přes mýtinu k ní.

Před ní se zastavil. Cítila, jak se červená, jak jí hoří tváře a krk, točí se jí hlava, zvoní jí v uších. Hledala slova, cokoli, co by mohla říct, ale nenacházela vůbec nic. Sedl si nedaleko ní. Sklopila zrak, jako by si prohlížela kostru loňského listu vedle ruky.

Co vlastně chci? zeptala se sama sebe. Neodpověděla jí slova, ale celé její tělo a duše: oheň, ještě prudší oheň, let, spalující let -

Procítila do nehybného vzduchu pod stromy. Ojíněný seděl nedaleko ní, s tváří skloněnou. Pomyslela si, jak je drobný a lehký, tichý a smutný. Neměla se čeho bát. Nic zlého jí nehrozilo.

Podíval se na ni.

"Irian," zeptal se, "slyšíš listy?"

Opět se zvedl slabý vánek; slyšela z dubů nepatrný šelest.

"Trochu."

"Slyšíš slova?"

"Ne."

Na nic se nezeptala a on nic víc neřekl. Když pak zanedlouho vstal, vydala se za ním po stezce, která je pokaždé, dřív nebo později, vyvedla z lesa na paseku u Thwilského potoka a Vydrova domu. Bylo pozdní odpoledne, když tam dorazili. V místě, kde potůček vytékal z lesa, nad všemi dobytčími přechody, Skladebník sešel k vodě a napil se. Udělala totéž. Potom si sedl do chladivé, vysoké trávy na břehu a začal vyprávět.

"Lidé z krajů, odkud pocházím, Kargové, uctívají bohy. Božská dvojčata, bratry. A král je tam také bohem. Ale před tím a potom jsou potoky. Jeskyně, kameny, kopce. Stromy. Země. Temnota země."

"Staré síly."

Přikývl. "Tamní ženy Staré síly znají. Tady také, čarodějnice. A to je špatné - e?"

Pokaždé, když na konci věty, která vypadala jako oznámení, dodal to maličko tázavé "e?" nebo "ne?", překvapilo ji to. Sama neřekla nic.

"Tma je špatná," prohlásil Skladebník. "E?"

Irian se zhluboka nadechla. Jak tam seděl, podívala se mu do očí. "Jen ve tmě je světlo."

"Hm." Odvrátil se, aby neviděla jeho výraz.

"Měla bych odejít. Můžu se procházet Hájem, ale nemůžu tam žít. Nepatřím tam. A mistr Pěvec řekl, že škodím, když tu jsem."

"Všichni škodíme tím, že jsme," odvětil Skladebník.

Potom udělal to, co dělal často: obrazec z něčeho, co měl po ruce. Na kousek písku na břehu před sebou položil stopku listu, stéblo trávy a několik kamínků. Chvilí si je prohlížel a pak obrazec přerovnal.

"Teď musím o zlu něco povědět já."

Po dlouhé odmlce pokračoval: "Než přiletěl drak, také Povolávač se vrátil ze země smrti, kam on může, kam ho jeho umění může zavést. Viděl tam našeho pána a mladého krále, v zemi za zdí z kamenů. Tvrdil, že se nevrátí. Tvrdil, že mu pan Krahujec řekl, aby se k nám vrátil, do života, a oznámil to. Proto jsme našeho pána začali oplakávat.

Ale potom přiletěl drak, Kalessin, a přinesl ho živého.

Povolávač byl s námi, když jsme stáli na Rokeské homoli a viděli jsme, jak arcimág poklekl před králem Lebannenem. Když potom drak našeho přítele odnesl, Povolávač padl k zemi.

Ležel, jako by byl mrtvý, a byl studený, srdce mu netlouklo, ale dýchal. Bylinář vyzkoušel veškeré své umění, ale nedokázal ho vzkřísit. 'Je mrtvý,' řekl. 'Dýchá, ale je mrtvý.' Proto jsme ho oplakali. Pak, protože jsme byli zdrceni a veškeré mé skladby značily změnu a nebezpečí, jsme se setkali, abychom zvolili nového strážce Roke, nového arcimága, který nás povede. A v naší radě jsme mladého krále posadili na Povolávačovo místo. Připadalo nám správné, aby tam s námi seděl. Jen Proměňář byl zpočátku proti, ale pak souhlasil.

Sešli jsme se, zasedli jsme, ale zvolit jsme nedokázali. Jeden řekl to, druhý řekl ono, ale žádné jméno nepadlo. A potom já..." Na okamžik se odmlčel. "Přišlo na mne to, čemu se u nás říká eduevanu, jiný dech. Řekl jsem slova, která mi přišla na mysl. Řekl jsem Hama Gondun! A Kurremkarmerruk jim to přeložil do hardičtiny: 'Žena na Gontu.' Ale když jsem znovu přišel k sobě, nedokázal jsem jim vysvětlit, co to znamená. A proto jsme se rozešli, aniž bychom zvolili arcimága.

Král zanedlouho odjel a mistr Větroklíč odjel s ním. Než měl být král korunován, vypravili se na Gont a hledali našeho pána, aby zjistili, co to znamená, 'žena na Gontu.' E? Ale nesetkali se s ním, mluvili pouze s mojí krajankou, Tenar s Prstenem. Řekla jim, že není žena, kterou hledají. Nenašli nikoho, vůbec nic. A tak Lebannen usoudil, že je to věštba, která se teprve naplní. A v Havnoru si posadil korunu na vlastní hlavu.

Bylinář i já jsme považovali Povolávače za mrtvého. Mysleli jsme si, že dech, který z něj vychází, je pozůstatek nějakého kouzla z jeho oboru, kterému nerozumíme, jako je kouzlo, které znají hadi a díky němuž jim tlučte srdce ještě dlouho po smrti. Působilo to hrozně, pochovávat dýchající tělo, ale byl studený, krev v něm neproudila a neměl v sobě duši. To bylo ještě hroznější. Proto jsme se přichystali ho

pohřbít. A pak, když byl u svého hrobu, otevřel oči. Pohnul se a promluvil. 'Povolal jsem sám sebe znovu do života, abych udělal, co je třeba udělat.'

Skladebníkův hlas zdrsněl. Nenadále dlaní rozmetal obrazec z kamínků.

"Takže když se Větroklíč vrátil, bylo nás opět devět. Ale rozdělených. Povolávač totiž řekl, že se musíme znovu sejít a zvolit arcimága. Řekl, že král mezi námi nemá místo. A 'žena na Gontu', ať je to kdokoli, mezi muže na Roke nepatří. E? Větroklíč, Pěvec, Proměňář a Ruka říkají, že má pravdu. A tak jako se ze smrti vrátil král Lebannen a naplnil proroctví, prý také arcimág bude tím, kdo se vrátil ze smrti."

"Ale -" hlesla Irian a zarazila se.

Po chvíli znovu promluvil Skladebník. "Víš, to umění, povolávání, je velice... strašlivé. Je to... vždycky nebezpečné. Tady," zvedl hlavu do zelenozlatého přitní stromů, "tady žádné povolávání není. Žádné převádění zpátky přes zed'. Žádná zed'."

Měl tvář válečníka, ale když se díval do stromů, byla měkká, toužebná.

"Ted' tě využívá jako záminku, abychom se sešli," řekl. "Ale já do Velkého domu nepůjdu. Nenechám se povolat."

"A nepřijde sem?"

"Myslím, že do Háje nepůjde. Na Rokeskou homoli ne. Na Homoli platí, že co je, je takové, jaké je." Nezeptala se, jak to myslí, protože jí starosti dělalo něco jiného. "Říkáte, že mne využívá jako záminku, abyste se sešli."

"Ano. Na to, aby se jedna žena poslala pryč, je třeba devíti mágů." Usmíval se jen velice vzácně, a když to udělal, úsměv byl letný a divoký. "Máme se sejít, abychom potvrdili Rokeský řád. A abychom zvolili arcimága."

"Kdybych odešla -" Všimla si, že vrtí hlavou. "Mohla bych jít za Jmenovačem -"

"Tady jsi ve větším bezpečí."

Představa, že by mohla škodit, jí dělala starosti. To, že by mohla být v nebezpečí, jí na mysl vůbec nepřišlo. Připadalo jí to nepředstavitelné. "Mně se nic nestane," prohlásila. "Takže Jmenovač, vy - a Dveřník? -"

"- si nepřejeme, aby arcimágem byl Thorion. Ani mistr Bylinář, i když ten okopává záhony a mnoho nenamluví." Všiml si, že Irian se na něho dívá užasle. "Povolávač Thorion používá své pravé jméno," řekl. "Zemřel, e?"

Věděla, že král Lebannen používá své pravé jméno veřejně. Také se vrátil ze země smrti. Ale když přemýšlela o tom, že by něco takového měl dělat Povolávač, nedokázala se zbavit pocitu úžasu a znepokojení.

"A co... studenti?"

"Jsou také rozdělení."

Pomyslela na Školu, na níž pobyla tak krátce. Odtud, zpod převislého okraje Háje, ji viděla jako kamenné zdi, které ohraničují jeden způsob bytí a představují zábranu pro všechny ostatní, jako ohrada, jako klec. Jak si mohli na takovém místě zachovat vyrovnanost?

Skladebník udělal ze čtyř oblázků na písku oblouček: "Škoda, že Krahujec odešel. Škoda, že nedovedu číst, co píšou stíny. Ale jediné, co slyším z listů, je: Změna, změna... Všechno se změní, jen ony zůstanou stejné." Znovu zvedl oči s tím toužebným pohledem ke stromům. Slunce zapadalo. Vstal, vlídně se s ní rozloučil, odešel a zmizel pod stromy.

Zůstala ještě chvíli sedět na břehu Thwilského potoka. Znepokojovalo ji, co jí řekl, na co myslela a co cítila v Háji, znepokojovalo ji, že ji tam takové myšlenky a pocity mohou znepokojovaly. Zašla do domu, nachystala si k večeři dušené maso, chléb a letní salát a bez chuti to snědla. Roztěkaně se vrátila k potoku a sešla k vodě. Pozdní podvečer byl velice klidný a teplý, mlhavým oparem prosvítaly jen nejjasnější hvězdy. Zula si sandály a namočila si chodidla do vody. Byla chladivá, ale probíhaly jí žilky slunečního tepla. Svlékla si šaty, pánské kalhoty a košili, které byly vším, co měla, a nahá vklouzla do vody. Všude na těle cítila tlak a víření proudu. V Irii v potocích nikdy neplavala a šedé, chladné, vzduté moře nesnášela, ale tato bystrá voda jí dnes byla příjemná. Nechala se nadnášet a unášet, klouzala rukama po hladkých potopených kamenech a vlastních hladkých bocích, proplétala nohy vodními rostlinami. Proudící voda z ní všechny starosti a neklid smyla. Příjemně se nechávala nést vodou a laskat

proudem, oči upřené nahoru do bílého, měkkého ohně hvězd.

Najednou se zachvěla zimou. Voda se ochladila. Údy měla sice ještě vláčné a uvolněné, ale vytrhla se ze zasnění, zvedla hlavu a zahlédla na břehu nad sebou temnou mužskou postavu.

Postavila se ve vodě zpřima.

"Táhni!" vykřikla. "Zmiz, ty zrádče, ty špinavý chlípíku, nebo ti z těla vyříznu játra!" Vyskočila na břeh, za pevné trsy vousatky se vytáhla nahoru a postavila se. Nikdo tam nebyl. Stála, rozpálená, a třásla se hněvem. Seskočila zpátky k vodě, posbírala šaty a oblékla si je. Stále při tom nadávala: "Ty jeden zbabělý mágu! Zrádče! Mizero!"

"Irian?"

"Byl tady!" vykřikla. "Ten ničema, Thorion!" Když se Skladebník objevil ve svitu hvězd vedle domu, vyšla mu vstříc. "Koupala jsem se v potoce a on tam stál a díval se na mne!"

"Byl to posel - jen takové zdání. Nemohlo ti ublížit, Irian."

"Posel, který má oči, zdání, které vidí! Kdyby tak -" Zarazila se, najednou se jí nedostávalo slov. Udělalo se jí nevolno. Zachvěla se a polkla chladnou slinu, která se jí udělala v ústech.

Skladebník k ní přistoupil a vzal ji za ruce. Měl je teplé a ona cítila tak mrtvolný chlad, že se k němu téměř přivinula, aby ji teplo jeho těla zahřálo. Chvilí tak zůstali stát. Tvář měla odvrácenou, ale ruce měli spojené a těla přitisknutá k sobě. Nakonec se vymanila, narovнала se a odhrnula si rovné mokré vlasy.

"Díky. Byla mi zima."

"Já vím."

"Nebývá mi zima. To on."

"Věř mi, Irian, nemůže sem přijít, tady ti nemůže ublížit."

"Nemůže mi ublížit nikde," prohlásila. Žilami jí už znovu koloval žár. "Jestli to zkusí, zničím ho."

"Hm."

Ve svitu hvězd se na něho podívala: "Prozrad'te mi své jméno - nemyslím pravé jméno - jen jméno, kterým vám mohu říkat. Když o vás přemýšlím."

Chvilí mlčky stál a potom promluvil: "Na Karego-At, když jsem byl ještě barbar, mi říkali Azver. V hardičtině to znamená válečná korouhev."

"Díky."

Ležela v domku a nemohla usnout. Cítila, že vzduch ji dusí, strop se na ni tlačí. Pak náhle usnula a spala tvrdě. Probudila se stejně prudce, když na východě začínalo svítat. Šla ke dveřím, aby si prohlédla to, na co se dívala nejraději ze všeho, oblohu před východem slunce. Když potom shlédla dolů, spatřila Skladebníka Azvera, zachumlaného do svého šedého pláště, jak tvrdě spí na zemi pod schodem přede dveřmi. Nehlučně se vrátila do domu. Zanedlouho si všimla, že odchází zpátky do svých lesů. Šel trochu toporně a škrábal se při tom na hlavě, jak to lidé dělají, když jsou zpola probuzení. Pustila se do oškrabávání zdi uvnitř domu, aby ji mohla nově omítnout. Ale ještě než do oken zasvítilo slunce, ozvalo se zaklepání na otevřené dveře. Venku stál mistr Bylinář, ten, kterého původně měla za zahradníka, na pohled statný a apatický jako hnědý mezek, a spolu s ním mistr Jmenovač.

Šla ke dveřím a polohlasně je přivítala. Naháněli jí strach, tito rokeští mistři, a jejich přítomnost navíc věštila, že poklidné dny, dny procházek tichým letním lesem se Skladebníkem, jsou ty tam. Minulou noc to skončilo. Věděla to, ale nechtěla si to připustit.

"Skladebník pro nás poslal," mistr Bylinář vypadal nejistě. Potom si všiml trsu rostlinek pod oknem. "To je sametka. Musel ji tady zasadit někdo z Havnoru. Nevěděl jsem, že někde na ostrově roste." Pozorně si ji prohlédl a zastrčil několik tobolek do brašny.

Irian si potají, neméně pozorně prohlížela Jmenovače, aby zjistila, jestli pozná, zda je tím, co sám nazval poslem, nebo zda je přítomen osobně. Nic jí na něm nepřipadalo nehmotné, ale myslela si, že tam není. Když potom vstoupil do cesty šikmým slunečním paprskům a nevrhl žádný stín, poznala to.

"Žijete daleko odtud, pane?" zeptala se.

Přikývl. "Zůstal jsem v půli cesty." Zvedl hlavu; blížil se k nim Skladebník, nyní již úplně probuzený.

Přivítal se s nimi a zeptal se: "Dveřník přijde také?"

"Říkal, že by asi měl spíš hlídat dveře," odvětil Bylinář. Zavřel brašnu, která měla mnoho kapsiček, a rozhlédl se po ostatních. "Ale nevím, jestli dokáže uhlídat mraveniště."

"Co se děje?" zeptal se Kurremkarmerruk. "Četl jsem si o dracích. Nevšímal jsem si okolí. Ale všichni chlapci, kteří studovali u mne ve Věži, odešli."

"Povolání," konstatoval stroze Bylinář.

"A?" udělal ještě úsečněji Jmenovač.

"Mohu vám říci jen to, jaký pocit z toho mám já," prohlásil váhavě, znepokojeně Bylinář.

"Tak to udělej," vyzval ho starý mág.

Bylinář stále váhal.

"Tato dáma do naší rady nepatří."

"Patří do mojích," odvětil Azver.

"Přišla sem v tento čas," pokračoval Jmenovač. "A sem v tento čas nepřichází nikdo náhodou. Všichni víme jen to, jak nám to připadá. Jsou jména pod jmény, Bylináři, přáteli můj."

Tmavooký mág po těchto slovech sklonil hlavu a řekl: "Dobře." Bylo vidět, že se jejich soudu podvolil s úlevou. "Thorion se často schází s ostatními mistry a s mladíky. Tajné porady, úzké kroužky věrných.

Pověsti, klepy. Mladší studenti mají strach, už několik se zeptalo mne nebo Dvěrníka, jestli smějí odejít.

A my bychom je odejít nechali. Jenže v přístavu nekotví žádná loď a po té, co přivezla vás, paní, a další den odplula do Wathortu, do Thwilské zátoky žádná jiná nepřiprala. Větroklíč proti všem obrací rokeský vítr. I kdyby měl přijet samotný král, nemohl by na Roke přistát."

"Dokud se vítr nezmění, e?" řekl Skladebník.

"Thorion tvrdí, že Lebannen ve skutečnosti není král, protože ho nekorunoval arcimág."

"Nesmysl. Historie nic takového nezná," prohlásil starý Jmenovač. "První arcimág se objevil několik století po posledním králi. Roke vládl namísto králů."

"Hm," ozval se Skladebník. "Hlídač domu nerad vrací klíče, když se domů vrátí majitel."

"Prsten míru je scelený," pravil Bylinář trpělivým, starostlivým hlasem. "Proroctví je naplněno, Morredův syn je korunován, a přesto nemáme mír. Kde jsme udělali chybu? Proč nedokážeme najít rovnováhu?"

"Co má Thorion za lubem?" zeptal se Jmenovač.

"Přivést sem Lebannena. Mladíci mluví o 'pravé koruně'. O druhé korunovaci, tady. Arcimágem Thorionem."

"Zlé pryč!" vyhrkla Irian a udělala znamení, které mělo chránit před tím, aby se slovo nestalo skutkem.

Žádný z mužů se neusmál a Bylinář opožděně udělal totéž gesto.

"Čím je všechny drží?" zeptal se Jmenovač. "Ty jsi tady byl, Bylináři, když se Krahujci a Thorionovi postavil Irioth. Řekl bych, že byl stejně nadaný jako Thorion. Používal své nadání k tomu, aby lidi zcela ovládal, aby si s nimi dělal, co chtěl. Dělá totéž Thorion?"

"Nevím," odvětil Bylinář. "Mohu vám pouze říct, že když jsem s ním, když jsem ve Velkém domě, mám pocit, že se nedá udělat nic než to, co již uděláno bylo. Že se nic nezmění. Nic nevyroste. Že mohu zvolit jakoukoli léčbu, a nemoc skončí smrtí." Rozhlédl se po nich jako poraněný tur. "A podle mne je to pravda. Rovnováha se nedá nastolit jinak než zachováním klidu. Zašli jsme příliš daleko. To, že se arcimág a Lebannen i s tělesnou schránkou vypravili do země smrti a vrátili se odtamtud - to nebylo správné. Porušili zákon, který se nesmí porušovat. Thorion se vrátil proto, aby ten zákon znovu nastolil."

"Tím, že je pošle zpátky do země smrti?" otázal se Jmenovač a Skladebník dodal: "Kdo může říct, co je zákon?"

"Je přece zeď," namítl Bylinář.

"Ta zeď nesahá ani tak hluboko jako moje stromy," řekl Skladebník.

"Máš ale pravdu, Bylináři, jsme vyvedeni z rovnováhy," přiznal Kurremkamerruk přísným, rezavým hlasem. "Kdy a kde jsme začali zacházet příliš daleko? Co jsme zapomněli, k čemu jsme se otočili zády, co jsme přehlédli?"

Irian se dívala z jednoho na druhého.

"Když je rovnováha vychýlená, zachováním klidu se nic nespraví. Musí se vychýlit ještě víc. Dokud -" Skladebník hbitě předvedl holýma rukama znamení zvratu - otočil je dlaněmi nahoru a pak zase dolů.

"Co je horší než přivolat sám sebe ze země smrti?" ptal se Jmenovač.

"Thorion z nás byl nejlepší - statečné srdce, ušlechtilá mysl." Bylinář mluvil, téměř jako by se hněval.

"Krahujec ho miloval. A my všichni také."

"Podlehl svědomí," řekl Jmenovač. "Svědomí ho přesvědčilo, že jedině on dokáže věci uvést na pravou míru. Aby toho dosáhl, popřel svou smrt. Proto popírá život."

"A kdo se mu postaví?" zeptal se Skladebník. "Já se mohu pouze schovávat ve svých lesích."

"A já u sebe ve Věži," doplnil Jmenovač. "A ty, Bylináři, a Dvevník jste v pasti, ve Velkém domě. Za zdmi, které jsme postavili proto, aby veškeré zlo zůstalo venku. Nebo uvnitř, jak se může také stát."

"Jsme proti němu čtyři," řekl Skladebník.

"Jich je proti nám pět," připomněl Bylinář.

"Skutečně to zašlo tak daleko," podivil se Jmenovač, "že stojíme na kraji lesa, který vysadil Segoy, a bavíme se o tom, jak se navzájem zničit?"

"Ano," přitakal Skladebník. "To, co dlouho zůstává beze změny, se samo ničí. Les je věčný, protože umírá, a umírá, takže žije. Nedovolím, aby se mne ta mrtvá ruka dotkla. Ani aby se dotkla krále, který nám přinesl naději. Byl dán slib, mým prostřednictvím, sám jsem jej vyslovil - 'žena na Gontu' - a nedopustím, aby se na to zapomnělo."

"Neměli bychom se tedy vypravit na Gont?" nechal se Bylinář strhnout Azverovým zanícením. "Je tam Krahujec."

"Je tam Tenar s Prstenem," připomněl Azver.

"Možná je tam naše naděje," zadoufal Jmenovač.

Nejistě stáli a mlčeli, nechtěli naději zaplašit.

Také Irian stála mlčky, ale naděje ji opustila, nahradil ji pocit hanby a naprosté bezvýznamnosti. Tito stateční, moudří muži se snažili zachránit, co milovali, ale nevěděli, jak to udělat. Neměla k jejich moudrosti čím přispět, neměla žádný vliv na jejich rozhodnutí. Když se od nich vzdálila, ani si toho nevšimla. Šla dál, k místu, kde Thwilský potok přes malou kaskádu kamenů vytékal z lesa. Voda byla v ranním slunci čirá a příjemně zurčela. Chtělo se jí plakat, ale nikdy jí to moc nešlo. Stála tam, dívala se na vodu a její zahanbení se postupně měnilo v hněv.

Vrátila se ke trojici mužů: "Azvere."

Překvapeně se k ní otočil a postoupil o krok k ní.

"Proč jsi kvůli mně porušil váš Řád? Bylo to správné, když se nikdy nemůžu stát tím, čím jste vy?"

Azver se zakabonil. "Dvevník tě vpustil, protože jsi ho o to požádala," odvětil. "Do Háje jsem tě přivedl proto, že listy stromů mi šeptaly tvé jméno ještě dřív, než jsi sem přišla. Irian, říkaly, Irian. Nevím, proč jsi přišla, ale náhoda to není. A Povolávač to ví také."

"Možná jsem ho přišla zničit."

Podíval se na ni a neřekl nic.

"Možná jsem přišla zničit Roke."

V bledých očích se mu zablesklo.

"Zkus to!"

Jak proti němu stála, proběhlo jí tělem dlouhé zachvění. Cítila, že je větší než on, větší než ona samotná, mnohem větší. Stačilo, aby zvedla jediný prst, a mohla ho zničit. Stál před ní, malý, statečný, jepičí člověk, smrtelný a bezbranný. Zhluboka se nadechla. Ustoupila od něho.

Pocit obrovské síly z ní vyprchával. Maličko natočila hlavu, sklopila oči. Překvapeně si prohlížela svou hnědou paži, vyhrnutý rukáv, chladivou zelenou trávu, která jí vyrážela kolem nohou. Když se znovu podívala na Skladebníka, stále jí připadal jako křehká bytost. Bylo jí ho líto a zároveň k němu cítila úctu. Chtěla ho varovat před nebezpečím, které mu hrozí, ale nedokázala najít slova. Otočila se a vrátila se ke kaskádám na potoce. Tam si dřepa a schovala obličej do dlaní, uzavřela se před ním, uzavřela se před celým světem.

Hlasy rozmlouvajících mágů byly jako hlasy tekoucího potoka. Potok si povídal svoje, oni mluvili svoje, ale žádný neříkal to pravé.

4. Irian

Když se Azver vrátil k ostatním, byl jeho výraz natolik zvláštní, že se ho Bylinář zeptal: "Co se děje?"

"Nevím," odvětil. "Možná bychom neměli z Roke odjíždět."

"Nejspíš ani nemůžeme," připomněl Bylinář. "Když proti nám Vétroklíč pošle vítr..."

"Vracím se tam, kde jsem," prohlásil nenadále Kurremkamerruk. "Nerad se nechávám někde povalovat jako stará bota. Připojím se k vám dnes večer." A byl pryč.

"Rád bych se chvíli prošel pod tvými stromy, Azvere," Bylinář si dlouze povzdechl.

"Klidně běž, Deyalo. Já zůstanu tady." Bylinář odešel. Azver si sedl na jednoduchou lavici, kterou zhotovila Irian, a opřel se o přední stěnu domu. Zahleděl se do proudu nad ní, nehybně skrčenou na břehu. Ovce na poli mezi nimi a Velkým domem tiše bečely. Ranní slunce začínalo pálit.

Od otce dostal jméno Válečná Korouhev. Vydal se na západ, všechno, co znal, nechal za sebou, ze stromů Imanentního háje zjistil své pravé jméno a stal se rokeským Skladebníkem. Po celý rok se ze skladby stínů, větví a kořenů, z němé řeči svého lesa, dozvídal o blížící se zkáze, porušení řádu, o tom, že všechno se změní. Teď už věděl, že je to tady. Přišlo to s ní.

Patřila pod jeho dohled, do jeho péče, poznal to hned, jak ji spatřil. Přišla sice zničit Roke, jak sama řekla, ale on jí musel sloužit. Dělal to ochotně. Procházela se s ním lesem, vysoká, těžkopádná, neohrožená; mohutnou, opatrnou rukou odsouvala stranou pichlavé ostružiní. Všechno si prohlížela očima, jantarově hnědýma jako voda Thwilského potoka ve stínu; naslouchala, mlčela. Chtěl ji bránit a věděl, že to nedokáže. Když jí bylo zima, trochu ji zahřál. To bylo všechno, co jí mohl dát. Kam musela jít, tam stejně půjde. Neuvědomovala si nebezpečí. Neměla jinou moudrost než svou nevinnost, jinou obranu než svůj hněv. Kdo jsi, Irian, ptal se jí, když si ji prohlížel, skrčenou jako zvířátko uvězněné ve své němotě.

Přítel se vrátil z lesů a na chvíli usedl na lavici vedle nich. V poledne odešel zpátky do Velkého domu. Souhlasil, že ráno se vrátí s Dveřníkem. Společně vyzvou všechny mistry, aby se s nimi sešli v Háji. "Ale on nepřijde," řekl Deyala a Azver přikývl.

Celý zbytek dne se zdržoval v blízkosti Vydrova domu a dával na ni pozor. Přesvědčil ji, aby se s ním trochu najedla. Zašla do domu, ale po jídle se vrátila na své místo na břehu potoka a dál tam seděla bez hnutí. Také cítil v těle a na duchu letargii, otupělost, s níž bojoval, ale nedokázal ji setřást. Pomyslel na Povolávačovy oči a najednou také on cítil chlad, pronikavý chlad, přestože seděl ve výhni letního dne. Byl rád, když spatřil Kurremkarmerruka pomalu přicházet od severu po břehu Thwilského potoka. Stařec naboso přebrodil potok, s botami v jedné ruce a dlouhou holí ve druhé. Když šlápl mimo kámen, zabručel. Sedl si na bližší břeh, aby si osušil nohy a znovu si nazul boty. "Až se budu vracet do Věže, pojedu," prohlásil. "Najmu si vozku, koupím si mulu. Jsem už starý, Azvere."

"Pojď do domu," vyzval ho Skladebník a nachystal pro Jmenovače vodu a jídlo.

"Kde je to děvče?"

"Spí."

Azver pokynul hlavou k místu, kde ležela, schoulená do klubíčka v trávě vysoko nad kaskádami.

Denní horko se začalo zmírňovat a na trávník padly stíny Háje, i když Vydrův dům ještě zalévaly sluneční paprsky. Kurremkarmerruk seděl na lavici, opřený zády o stěnu domu, a Azver na schodu přede dveřmi.

"Tak jsme došli na konec," řekl do ticha stařec.

Azver mlčky přikývl.

"Co tě sem přivedlo, Azvere?" zeptal se Jmenovač. "Často jsem si říkal, že se tě zeptám. Měl jsi dlouhou, moc dlouhou cestu. A v kargských zemích mágy nemáte, jestli se nemýlím."

"Ne. Ale máme všechno, co magii tvoří. Vodu, kameny, stromy, slova..."

"Ale nepoužíváte slova tvoření."

"Ne. Ani draků."

"Nikdy?"

"Jen v několika starých, velice starých pověstech. Z doby, než byli bohové. Z doby, než byli lidé. Než byli lidé lidmi, byli draci."

"A to mě zajímá," ožil starý učenec a posadil se rovně. "Říkal jsem ti, že jsem četl o dracích. Asi víš, že se povídá, jak létají přes Vnitřní moře daleko na východ, až na Gont. Určitě to způsobil Kalessin, když odnášel Geda domů, a námořníci si ho rozmnožili, aby dobré vyprávění udělali ještě lepším. Ale jeden chlapec mi přísahal, že celá jeho vesnice viděla přelétat draky letos na jaře, na západ od hory Onn. A tak jsem se začel do starých knih, abych zjistil, kdy přestali létat na východ od Pendoru. V jedné jsem

narazil na to, co říkáš, nebo něco podobného. Že lidé a draci byli kdysi jeden rod, ale pohádali se. Jedni odešli na západ, druhí na východ. Staly se z nich dva druhy, které zapoměly, že kdysi patřily k sobě."
"My jsme došli nejdál na východ," kývl Azver. "Ale zkus hádat, jak se v mém jazyce řekne velitel vojska?"

"Erdan," vysypal ze sebe pohotově Jmenovač a vzápětí se rozesmál. "Drak. Saň..."

"Dokázal bych zahnat etymologii na pokraj záhuby..." pousmál se po chvíli. "Jenže já myslím, Azvere, že právě tam se nacházíme. Neporazíme ho."

"Je ve výhodě," konstatoval stroze Azver.

"Je. Dobrá... Připusťme, že je to nepravděpodobné, připusťme, že je to nemožné, ale - kdybychom nad ním zvítězili - kdyby se vrátil do země smrti a nechal nás naživu - co bychom dělali? Co bude pak?"

Po dlouhé odmlce se Azver ozval: "Nemám ponětí."

"Listy a stíny ti neprozrazují nic?"

"Změnu, změnu. Proměnu."

Najednou zvedl hlavu. Ovce, které postávaly kolem schůdků přes ohradu, cupitaly pryč a po stezce od Velkého domu někdo přicházel.

"Skupina mladíků," vyhrkl Bylinář, když k nim přišel, stěží popadaje dech. "Thorionova armáda. Jdou sem. Jdou si pro ni. Aby ji poslali pryč." Vstal a nadechl se. "Dveřník s nimi mluvil, když jsem odcházel. Myslím -"

"A tady ho máme," řekl Azver. A skutečně, Dveřník stál u nich a z jeho hladké, žlutohnědé tváře vyzařoval klid jako vždy.

"Řekl jsem jim, že jestli dnes vyjdou Medrovou bránou ven, už nikdy se jí nevrátí do domu, jaký znají. Někteří z nich v tu chvíli radili, aby se vrátili. Ale Větroklíč a Pěvec je přemlouvali, aby pokračovali. Za chvíli budou tady."

Z polí na východ od Háje k nim dolétly mužské hlasy.

Azver rychle došel k místu, kde u potoka ležela Irian. Ostatní ho následovali. Probudila se a vstala; vypadala omámeně a oslepeně. Když skupina třiceti nebo více mužů minula domek a přiblížila se k nim, postavili se kolem ní jako nějaká stráž. Byli to většinou starší studenti; v davu se dalo najít pět nebo šest čarodějských holí. V čele šel mistr Větroklíč. Jeho hubená, zaujatá tvář působila napjatě a unaveně, přesto čtveřici mágů uctivě pozdravil jejich tituly. Oni pozdravili jeho a slova se ujal Azver:

"Pojď do Háje, mistře Větroklíči. Počkáme tam, až se dostaví zbylí členové Devítky."

"Nejdříve musíme vyřešit tu věc, která nás rozděluje," namítl Větroklíč.

"To půjde těžko," odvětil Jmenovač.

"Žena, která je tu s vámi, znesvěcuje Rokeský řád," prohlásil Větroklíč. "Musí odejít. V přístavu čeká loď, která ji odveze. A věřte mi, že vítr vydrží až na Way."

"O tom bych si nedovolil pochybovat, pane," řekl Azver, "a pochybuji, že půjde."

"Mistře Skladebníku, chceš pohrdat naším Řádem a naši komunitou, která tak dlouho vydržela jednotná, která tak dlouho bránila pořádek před silami zmaru? Budeš to právě ty, kdo tuto stavbu rozbije?"

"Není to žádné sklo, které by se dalo rozbít," namítl Azver. "Je to dech, je to oheň."

Mluvení ho stálo mnoho sil.

"Nezná to smrt," řekl, ale promluvil rodným jazykem, takže mu nerozuměli. Přitiskl se blíž k Irian. Cítil teplo jejího těla. Irian stála, nemá jako zvíře, a rozhlížela se kolem, jako by nerozuměla nikomu.

"Pan Thorion se vrátil ze země smrti, aby nás všechny zachránil," prohlásil prudce a jasně Větroklíč.

"Bude arcimágem. Pod jeho vládou bude Roke stejný, jako byl dřív. Král z jeho ruky přijme pravou korunu a bude vládnout podle jeho rad, jako to dělal Morred. Žádné čarodějnice nebudou znesvěcovat posvátnou půdu. Žádní draci nebudou ohrožovat Vnitřní moře. Zavládne řád, bezpečí a klid."

Nikdo z mágů mu neodpověděl. Muži, kteří přišli s ním, začali do ticha šeptat a něčí hlas řekl: "Vydej nám tu čarodějnici."

"Ne," odvětil Azver, ale víc říct nedokázal. Držel svou vrbovou hůl, ale byl to jen kus dřeva. Z jejich čtveřice se jako jediný mohl pohybovat a mluvit Dveřník. Postoupil o krok, přešel očima z jednoho mladíka na druhého a promluvil: "Dali jste mi důvěru, když jste mi svěřili svá jména. Uvěříte mi i nyní?"

"Mistře," promluvil jeden z nich, mladík s hezkou, tmavou tváří a dubovou holí mága, "věříme vám a

proto vás žádáme, abyste tu čarodějnici nechal odejít a umožnil návrat míru."

Ještě než Dveřník stačil odpovědět, vystoupila Irian.

"Nejsem žádná čarodějnice," prohlásila. Po hlubokých hlasech mužů zněl její hlas vysoce, kovově. "Nic neumím. Nemám vědomosti. Přišla jsem se učit."

"U nás se ženy neučí," řekl Větroklíč. "A ty to víš."

"Nevím nic," namítla Irian. Znovu postoupila a postavila se přímo před mága. "Řekněte mi, kdo jsem."

"Zapamatuj si, kam patříš," řekl jí chladně mág.

"Místo, kam patřím," pomalu protahovala slova - "místo, kam patřím, je na kopci. Tam, kde věci jsou tím, čím skutečně jsou. Vyříd' tomu mrtvému, že se tam s ním setkám."

Větroklíč mlčky stál, ale muži ve skupině se mezi sebou polohlasně, rozčileně bavili a někteří se pohnuli k ní. Azver, kterého její slova vysvobodila z tělesného a myšlenkového ochromení, jež ho svazovalo, vstoupil mezi ni a muže. "Vyříd' Thorionovi, že se s ním sejdem na Rokeské homoli," žádal. "Až dorazí, budeme tam. Ted' pojd' se mnou," vyzval Irian. Jmenovač, Dveřník a Bylinář je následovali do Háje. Šli po pěšině. Ale když se někteří mladíci vydali za nimi, pěšina zmizela.

"Vrat' se!" nařídil mladíkům Větroklíč.

Nejistě se otočili. Slunce stálo nízko nad obzorem a dosud jasně ozařovalo pole a střechy Velkého domu, ale v lese už vládly stíny.

"Čáry," pohoršovali se. "Svatokrádež, znesvěcení."

"Nejlepší bude, když půjdeme." Mistr Větroklíč se tvářil přísně a vážně, z pronikavých očí se mu dalo vyčíst znepokojení. Vykročil zpátky ke Škole a ostatní, zabraní do marných a vášnivých sporů a debat, se troušili za ním.

Nebyli hluboko uvnitř Háje a stále ještě šli podél potoka, když se Irian zastavila, otočila se a skrčila se k obrovským, zkrouceným kořenům vrby nakloněné nad vodu. Čtveřice mágů zůstala na stezce.

"Mluvila jiným dechem," řekl Azver.

Jmenovač přikývl.

"Takže musíme za ní?" zeptal se Bylinář.

Tentokrát přikývl Dveřník. Maličko se usmál: "Vypadá to tak."

"To je výborné," poznamenal Bylinář s trpělivým, starostlivým výrazem. Ustoupil kousek stranou a klekl si, aby si mohl prohlédnout nějakou rostlinku nebo houbu na lesní půdě.

Čas v Háji plynul stejně jako vždycky - vypadalo to, jako by neplynul vůbec, ale najednou byl den pryč, odešel tiše během několika dlouhých nadechnutí, zachvění listů, zdaleka znějící ptačí písně, které z ještě větší dálky odpověděla jiná. Irian pomalu vstala. Neřekla nic, pouze sklopila oči ke stezce a vykročila po ní dál. Čtyři muži šli za ní.

Vyšli do klidného, širého večerního vzduchu. Když přešli Thwilský potok a vydali se přes pole k Rokeské homoli, jejíž vysoká temná křivka se před nimi tyčila na pozadí oblohy, na západě ještě zbývalo trochu jasu.

"Už jdou," promluvil Dveřník. Přicházeli zahradami a stezkou od Velkého domu, všichni mágové a mnoho studentů. Vedl je Povolávač Thorion v šedém plášti, který jen umocňoval jeho mohutnost, s dlouhou holí ze dřeva bílého jako kost, která slabě zářila čarosvětlem.

V místě, kde se obě stezky sbíhaly a dál se na vrchol Homole vinula jen jedna, se Thorion zastavil a čekal na ně. Irian mu vykročila vstříc.

"Irian z Wayne," promluvil Povolávač hlubokým, zvučným hlasem, "ve jménu klidu a řádu a v zájmu rovnováhy všech věcí tě žádám, abys opustila tento ostrov. Nemůžeme ti dát, co žádáš, a prosíme tě, abys nám to neměla za zlé. Pokud tu však budeš chtít zůstat, tvé odpuštění propadne a ty poznáš, co následuje po přestoupení pravidel."

Postavila se. Byla skoro stejně vysoká a rovná jako on. Chvíli neřekla nic, potom promluvila vysokým, rezavým hlasem. "Pojd' nahoru na kopec, Thorione."

Nechala ho stát na křižovatce cest, na rovném plácku, a sama ušla několik kroků po pěšině stoupající na kopec. Otočila se a ohlédla se po něm. "Proč na ten kopec nechceš jít, co ti brání?" zeptala se.

Vzduch kolem nich tmavl. Na západě zbyla jen matná červená čára, východní oblohu nad mořem ovládl stín.

Povolávač vzhledl k Irian. Pomalu zvedl ruce a bílou hůl k vyslovení zařikací formule. Promluvil řečí, kterou si všichni rokešti mágové osvojili, jazykem svého umění, jazykem tvoření. "Irian, tvým jménem tě povolávám a zavazuji tě, abys mne poslechla!"

Zaváhala. V prvním okamžiku se zdálo, že podlehne, přijde k němu, ale pak vykřikla: "Nejsem jenom Irian!"

Nato se k ní Povolávač rozběhl. Zvedl ruce a vrhl se po ní, jako by ji chtěl popadnout. Teď byli na kopci oba. Vztyčila se nad ním a mezi nimi vzplál oheň, do podvečerního vzduchu vyšlehl oslnivě rudý plamen, zaleskly se rudozlaté šupiny obrovských křídel - a pak to všechno zase zmizelo, zůstala jen žena stojící na pěšině a vysoký muž, který se před ní sklání, pomalu klesá k zemi a uléhá na ni.

První ze všech se pohnul Bylinář, léčitel. Vyšel po pěšině nahoru a poklekl k Thorionovi. "Pane, příteli." Pod zchumlaným šedým pláštěm ruce našly jen hromádku šatstva, vyschlé kosti a zlomenou hůl.

"Je to tak lepší, Thorione," řekl, ale plakal.

Starý Jmenovač vystoupil a obrátil se k ženě na kopci: "Kdo jsi?"

"Neznám své druhé jméno." Mluvila stejně jako on, stejně jako předtím s Povolávačem, jazykem tvoření, jazykem, kterým se dorozumívají draci.

Otočila se a začala stoupat k vrcholu kopce.

"Irian," promluvil Skladebník Azver, "vrátíš se k nám?"

Zastavila se a počkala, až k ní dojde. "Přijdu, když mě zavoláš," slíbila.

Vzala ho za ruku. Prudce se nadechl.

"Kam půjdeš?" zeptal se.

"K těm, kteří mi dají jméno. Ne ve vodě, ale v ohni. Ke svým příbuzným."

"Na západě."

"Ještě dál," opravila ho.

Potom se od něho a od ostatních odvrátila a vydala se houstnoucí tmou na kopec. Když se od nich vzdálila, všichni, jak tam stáli, spatřili její mohutné, zlatým krunýřem obepnuté boky, bodci opatřený, kroučící se ocas, drápy a ohnivý dech. Na vrcholku kopce se na okamžik zastavila, otočila protáhlou hlavou a pomalu se rozhlédla po celém ostrově Roke. Nejdéle spočinula pohledem na Hájí, viditelném jen jako nezřetelná černá šmouha v temnotě. Pak, za zvuku, jako by se natřásaly mosazné plechy, se rozevřela široká, lopatkovitá křídla, drak se vznesl do vzduchu, jednou zakroužil nad Rokeskou homolí a odletěl.

Temným vzduchem se pomalu snášel plamínek ohně, proužek dýmu.

Skladebník Azver se levou rukou držel za pravou, kterou mu dotekem popálila. Rozhlédl se po mužích, kteří mlčky stáli na úpatí kopce a dívali se za drakem. "Tak, přátelé," promluvil k nim, "a co teď?"

Odpověděl mu jediný Dveřník. "Myslím, že bychom se měli vrátit zpátky do našeho Domu a otevřít dveře."

přeložil Petr Kotrle